

308914 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 13 వ తేది భుక్తవారము } No. 88
 సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సరామాస మాస బహుళ నవమి. } సంచిక ౧౮

అద్భుతనివారిణి. 126

ప్రాఫెసర్ తేమ్మగారి
ఎల్లొట్టో టూనిక్ వెరల్సు

ఇది బలహీన
లకును నీరస
లకును మందు
నిద్ర తేకుండు
ట, జ్ఞాపకము
తక్కువగును,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండును,
వనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనము,
ఆయాసము, శుక్ల నష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
శేలుమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0
చకినము! నకినము!!

వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా
ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ
వాసనయును కలుదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
భవము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ
వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే
లేని యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
అంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని
నెం 155, జామ్నూపసీగు పీఠి, బొంబాయి.
మద్రాసు రోజంటు:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి,
చెనాబజారు నోడ్, మదరాసు.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరకవు!!!
 2 పంచలు కొనువారికి అల్లెలార్పాటమున కొర్రని
 కోడండ్రప్రలాపము అను గ్రంథమొకటి ఇనాము.
మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.
 అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
 ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
 వాచకులారా! శృంగారమున్న
 నాగరికతయున్న గల మేలైన అసల్
 పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనంద
 ముకొరకు తెప్పించి వికయించుచు
 న్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,
 ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘ వర్షం,
 ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
 తక్కుమూరనిదివిన్ని 2 1/2 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0
 జపాక చుట్టుబాలరు చౌకము 2 మూరలు ... 1-6-0
 3 చౌకములు తెప్పించుకొనిన పాన్ టెన్ పేనా ఇనాము.
 అన్నిటికి పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
 చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెని,
 8, కండప్ప మొదలి పీఠి, తిరువల్లి క్కేడి మదరాసు.

(536)

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక,
 నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు
 వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును
 ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠిన్వనం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము! బేయించుచుంటున్న వలయువారు
 వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రూ 2-0-0
 ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
 ,, ఆర్ధసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
 ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

క్రిశ్ణమైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
 ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

TRY ONCE! TRY ONCE!!
AMRUTANJAN
 Best Indian Pain Balm
 PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
 Sold Everywhere.
 Our Catalogue sent free on application.
 APPLY FOR DETAILS:-
 AMRUTANJAN DEPOT,
 Bombay & Madras.

అమృతాంజనము
 అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.
 చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
 తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
 బారదోలును. నాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
 వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
 తయారుచేయబడు మంచిమందు.
 దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
 సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.
 అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

ప్రాణము గల బొమ్మలు
 బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
 ములు - హమ్మలకార్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయిం
 కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
 బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
 మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
 గమనింపుడు. కరస్పాడెన్న మొదలగునవి
 ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
 (53) 21. హమ్మంపీఠి, బొంబాయి.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు.

(-)

పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము.

***

(గత సంచికానుబంధము)

మా! ఎమ్. రామచంద్రారావుగారు.

రాజ్యాంగపద్ధతిలో మార్పులు.

రాష్ట్రీయ అధిక పరిపాలన, శాసనసభావిషయములయందు స్థానిక ప్రభుత్వములకు అధికారమును గూర్చి ప్రస్తుతము చెప్పియున్నాను. ప్రస్తుతమును పరిపాలనా విధానముల గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమునే సులభము తెలిసికొనుట మంచిది. రాయలకవిమీషను యెదుట, ఇండియా దొరత్వమువారి పక్షమున మాట్లాడుచు గౌరవోన్ముఖుడై గాను, ప్రస్తుతపు పరిపాలనా పద్ధతులను, స్థానిక ప్రభుత్వములతో ఇండియా దొరత్వము వారికి గల సంబంధమునకు రెండు ప్రశ్నలు మూలకారణములని నుడివెరి. 1883, 1888 సంవత్సరములలో కోర్టు ఆఫ్ ఫైనల్ అప్యీల్ ఇండియా దొరత్వము వారికి రెండు తేజులను పంపియ్యండి. చార్టరు ఆఫ్ ఫైనల్ అప్యీల్ ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని ఆడుగునకు వచ్చును కోర్టు ఆఫ్ ఫైనల్ అప్యీల్ యావిధముగ వ్రాసిరి:—“మీరు హిందూదేశమును పరిపాలించుటకు సర్వాధికారమును మీరు చేతును, ఆశీర్వాదములకు సత్పరిపాలనకు మీరు జవాబుగావలగుటచేతను, స్థానిక ప్రభుత్వముల కేయేవిషయములలో నెట్టియధికార మియవలయునో, యెంతవరకు మీరు జోక్యము కలుగజేసికొనుట యుచితమో మీరే యెంచించి పని చేయవలయును. ఒకదేశ స్థానికవిషయములలో మీజోక్య మనిష్టదాయకముగ పరిణమింపనన్న యెడలను, స్థానిక ప్రభుత్వములకు తనపరిపాలనాధికార మొసగిన యెడలను, ఆచ్యుతి పరిస్థితులను బాగుగ గమనించుచు, అవసరమగు నెడల అవిషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనవలెను. ఈసందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వము వారితో జోక్యమును కలుగజేసి కొనవలెనో నిర్ణయముగ చెప్పట అసాధ్యము. గవర్నరు జనరలు గారు ను వారి సభ వారును ధీకత్తెని దూరదృష్టిని యుపయోగించి వర్తింపవలెనని నమ్ముచున్నాము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికారము తగ్గిపోకుండుగా, స్థానిక పరిపాలకులు తగిన అధికారమును పొందియుండవచ్చును.” ఈ విషయమై కోర్టు ఆఫ్ ఫైనల్ అప్యీల్ 1888 సంవత్సరమున నిక నొక ప్రకటననును ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి పంపిరి. ఆప్టలు 3, 4 డిబ్రూ. ఎం. 4, చార్టరు 85 రిస్, ప్రకారము, రాష్ట్రముల యొక్క సివిలు, క్రిమినల్ పరిపాలననును పరిశీలించి, తమ స్వాధీనమున నుంచుకొనుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణాధికారము కలదు. అన్ని విషయములలో గవర్నరు జనరలును, వారి సభవారును చేయు ఉత్తరువులను స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తీసుకొనిపంపవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు చేయు కార్యములను, శాసనములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి నిజమించుచుండవలెను. స్థానిక పరిపాలనములోని యెల్ల విషయములలోను ఇండియా దొరత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసి కొనుట సాధ్యముగాక పోయినను, రాష్ట్రీయ యొక్క గాని, సామ్రాజ్యము యొక్క గాని కేసుమునుకు భాగకరమగు కార్యములు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నట్లు తోచినయెడల, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కేసుమునుకు జోక్యము కలుగజేసి కొనకుండునట్లు తీర్మానమును వహించుట పాడిగాదని డైరెక్టర్ల అభిప్రాయము. ప్రస్తుతము, సామ్రాజ్యస్థానిక ప్రభుత్వములకు గల అధికార మిప్రకటనముల ననుసరించుచు విభజింపబడియున్నది.

రాయలు కవిమీషను యొక్క అభిప్రాయములు.

ఇండియా దొరత్వము వారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపై సంపూర్ణాధికారము కలిగియుండుట 1883, 1884 సంవత్సరములలో అనవసరమని తోచవచ్చును. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల కట్టి పరిపాలనా విధానములు పనికిరావు. స్థానిక విషయములను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు తృప్తికరముగ నిర్ణయింపజాలరు. ఆయా రాష్ట్ర ప్రజల ఆచారములను, నడచుకొనుట తెలిసికొనట ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దుస్సాధ్యము. కావున యావిధానములు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు ఆయాధ్యక్షములలోని విషయ పరిస్థితులను కచ్చితముగా వివరించి పరిపాలనాధికార మొసంగుట మంచిది.

రెవ్యు లేటింగు ఆక్టు 1773.

రెవ్యు లేటింగు ఆక్టును పూర్వము బెంగాలు, బొంబాయి మదరాసు రాజధానులు పరస్పర స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచు, ఇంగ్లాండు దేశములోని తూర్పుఇండియా కంపెనీ వారి అధికారమునకు లోబడియుండెడివి. 1773వ సంవత్సరపు రెవ్యు లేటింగు ఆక్టు ప్రకారము, యుద్ధము సంధి మున్నగు విషయ పరిస్థితులయందు తక్కిన రెండు రాష్ట్రముల సభలును వాని అధ్యక్షులును ఫోర్టు విలియమువద్దనున్న గవర్నరు జనరలు అధికారమునకు లోబడియుండవలసి వచ్చెను. కాలక్రమమున అనేక రాష్ట్రములు బ్రిటిషు వారికి స్వాధీనమైనవి. అందుచే 1883వ సంవత్సరపు చార్టరు ఆక్టు ననుసరించి, అన్ని రాష్ట్రముల సివిలు, క్రిమినల్, అధిక పరిపాలనము గవర్నరు జనరలు యొక్కయు వారి సభవారి యొక్కయు చేతులలోనికి వచ్చినది, యావిషయములలో వారికి సంపూర్ణాధికారము కలిగినది.

చార్టరు ఆక్టు:—1883-1888 సంవత్సరముల ఇండియా ప్రభుత్వ శాసనము చర్చింపబడునపుడు చార్టరు ఆక్టులోని విషయములు పార్లమెంటు సభ్యుల నాకర్షించినవి. భారతదేశ జాలను స్వపరిపాలనార్హులగు జేయుటయే బ్రిటిషువారి సం దేశవనియు, అందుచే ఆదేశపరిపాలనా విషయమున జేయుచు శాసనము తీయవలయును వెంపొందించుటయే నుండవలెననియు గ్లాడ్స్టోన్ గారు నుడివెరి.

1888వ సంవత్సరములో గ్లాడ్స్టోన్ గారి అభిప్రాయములు.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల పరిపాలనాధికారముల నిరూపించు దొరత్వమువారి శాసనము గూర్చి గ్లాడ్స్టోన్ గారిట్లు చెప్పియున్నారు. “మనముచేయు శాసనములలో స్థానిక ప్రభుత్వముల నలక్ష్యము చేయుట న్యాయముకాదు. స్థానిక ప్రభుత్వములు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించవలయునా, లేక గవర్నరు జనరలు యొక్క అధికారమునకు లోబడి యుండవలెనా అను విషయమై అభిప్రాయ భేదములు గలవు. పూర్వము వీనికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ముండెడిది. 1883 వ సంవత్సరమున యీ స్వాతంత్ర్యము తగ్గిపోయినది. గవర్నరులు, గవర్నరు జనరలు నకు లోబడి యుండవలసియున్నది. కాని వీరికి యొక సహాయక సభకూడ గలదు. కావున స్థానిక ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్యము వలయునా, వలదా అను విషయము యోచనీయము. వలదనిన యెడల, యచ్చటి గవర్నరులకు సహకారసభ రెండుకు? ఇవియుండుటవలన వీరికి స్వాతంత్ర్యమున్నట్లు గానించుచున్నది. కావున యావిషయమై బాగుగ యోచింపవలెను.

జాన్ బ్రైలు

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వముల అధికారము స్థానికాధికారుల హక్కులను కావలెననియు, లేకున్న హిందూదేశ మభివృద్ధి గాంచజాలదనియు జాన్ బ్రైలుగారు నుడివెరి.

స్టాన్లీ ప్రభువు.

ఈ తీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారి పక్షమున స్టాన్లీ ప్రభువుగారు ఖండించిరి. గ్లాడ్స్టోన్ గారు భారతీయుల అభివృద్ధికి పాటుపడవలెనని నుడివెరి. కాని అంగ్లేయులకు వ్యతిరేకముగ భారతీయు లింకను కత్తిగట్టుచునే యున్నారు. కావున యిట్టి సమస్యల నిష్పాదు పరిష్కరింప వీలులేదు. అందుచే ప్రస్తుత పరిస్థితుల కనుగుణముగ మనము వర్తింపవలెనని మీరు నుడివెరి. కావున 1888వ సంవత్సరములో ఇండియా ప్రభుత్వ శాసనము పార్లమెంటు వారిచే సంగీకృతమైనది. కాని స్వరాజ్యాభ్యుదయము 1888వ సంవత్సరమున యీచర్చలో పాల్గొనిన వారలకు గూడ గోచరించెనని మనము తెలిసికొనవలెను.

ఇటీవలి శాసనములు

ఇటీవలి శాసనములు— తరువాత కొన్ని సవరణ శాసనములు చేయబడినవి. కాని యివి ఇండియా కార్యదర్శిగారి సభకు సంబంధించినవగుటచే, రాష్ట్రీయ పరిపాలనా పరిస్థితులు 1888వ సంవత్సరపు శాసనానుసరణముగనే యున్నవి. ఇందుచే వీరు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని, కార్యదర్శిగారికిని సంపూర్ణము లోబడియుండవలెను. 1915వ సంవత్సరపు చట్ట మీ విధముగనే స్థానిక పరిపాలకుల అధికారములను నిర్ణయించినది. ఇందుచే వీరు గవర్నరు జనరలుగారి అధికారమునకు లోబడి యుండవలెను.

వీలని వత్సరములకు పూర్వము, స్థానిక ప్రభుత్వముల పరిపాలనా విధానములను మార్పుగావించవలెనని గ్లాడ్స్టోన్, బ్రైలుగారు వాదించియుండిరి. హిందూదేశమున స్వరాజ్యము నకు పునాదులు చేయవలయుననిన, తక్షణమే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారికి పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము సొంతి, ప్రజాస్వామ్యము వెంపొందునట్లుగ ప్రజామోదమున వదలిన వారిని ఇచ్చటి సభలో నెక్కుడుగ జేర్చుకొనవలెను. అందులకు శాసన సమితి మనసరము. సత్పరిపాలనమునకు ప్రజాభిప్రాయమే మూలాధారమని హాస్యముగారు చెప్పినవాక్యములను, ఇండియా పరిపాలనా సంస్కరణములు చేయనపుడు ప్రభుత్వమువారు మరచిపోవుచుండునని తోచుచున్నది.

చిల్కా స్త్రీమరు.

బాధన, జూలై నెల 8:—నిన్న ఉదయమునుండి సాయంకాలము వరకు మాడు స్త్రీమరులకు ఏకకాలమున పనిజరిగాను. నాకాధికారులు కష్టమువారు, కంపెనీవారు, రిక్రూటర్లు, పోలీసువారు, జిల్లాకలెక్టరు, మేజిస్ట్రేటుగారు మున్నగు నుద్యోగులు దరినుండి రంగూనుకు బోయే ప్యాసింజర్లను సరుకును ఒకవంక పజిల్కా స్త్రీమరునకు ఎగుమతి జేయుచుండ, వేరొకవంకటన్ స్త్రీమరునుండికలకత్తానుండి పంపబడినపాముగి దరికి జేర్చుగ, మరియొకవంక దక్షిణ జేర్చినపాముగి “చిల్కా” స్త్రీమరునకు ఎగుమతి యగుచుండెను. అనేక వందలమంది. జనులు విచ్చేసి వింతగ జూచుచుండిరి. కలకత్తానుండి విచ్చేసిన కళాసులు, బాగుపనివాండ్లు, మొత్తము 200 మందియును, స్త్రీమరు మరమ్మతు నిమిత్తము విచ్చేసిన చీనా పనివాండ్లను “చిల్కా” స్త్రీమరులో మరమ్మతు పనులు తదితరపనులు జేయుచుండిరి. కలకత్తా నాకాశ్రయము వద్ద పనిజేయుచున్నట్లు గానించుచుండెను. మదరాసు, ఉత్తర బెంగాలునుండి “చిల్కా” స్త్రీమరులో నెగుమతి అయినవచ్చిన సుమారు 1600 వందల జనులలో మృగిణిందినవారు, స్వగృహములకు బోయినవారు గాక శేషించిన జనులలో సుమారు అయిదువందలమంది జనులుమాత్రము ఎగుమతి అయినారు. కొబ్బరికాయలు బస్తాలుగూడ విశేషము యెగుమతి గాబడెను. మిలిటరీవారు 50 మందితో 5 సరు బస్సుపడి సాంపేట మెడికలు ఆఫీసులో నున్నారు. తక్కినవారు రంగూనుకు బోయిరి.

స్త్రీమరు మరమ్మతు నిమిత్తము పనిముట్లను ఉద్యోగియుల తినుబడి సామగ్రియు నాలుగు వేలనులవరకు కలకత్తానుండి వచ్చినది. సదరు సామగ్రినిమిత్తము రెయిలుబండ్లకు గాను ఇదివరకు రు 450 లు వరకు చెల్లించియుండి రినియు నేటిదినము కంపెనీవారు రు 900 లు వరకు రెయిలుచార్జీలు నిమిత్తము పంపించివారనియు తెలియుచున్నది. ఈసామగ్రిలో కొంత 15 మెళ్ళమారుములనున్న “పలాస” లో దింపినారు. తక్కినసామగ్రి వేగములు “బాధన” రైలువేయవద్ద నున్నవి. కలకత్తానుండి విచ్చేసిన “పాటూరు సామగ్రిబండి” వైనను నాలు బండ్లవైని సముద్ర ప్రాంతమునకు సామగ్రి దేబడుచున్నది. ఈ ఏర్పాటుల బట్టి జూడగ ఈ గడదిడ యొక నెంతకాలమువరకు నుండునో యూహింప వీలులేకయన్నది. మదరాసు ప్రాంతములనుండి స్త్రీమరులో నెగుమతి అయిన సామగ్రి యీ సరికి స్త్రీమరునందు సిరుతో రేడిసి యుండుటచే దుర్గంధము దరికి గూడ వ్యాపించి యున్నది. ఎంతమంది వర్తకులు నష్టపోవునది తెలియదు. సహాయార్థము వేరొక స్త్రీమరు గూడ రానైయున్నట్లు తెలియుచున్నది.

బాధన, జూలై 9:— ఇచ్చటనుండి ప్యాసింజర్లను సరుకులను ఎగుమతిజేసికొనిన “ఫజల్ కా” స్త్రీమరు నిన్న రాత్రి బయలుదేరి గోపాలపురం మీదుగ రంగూను బోవుచున్నది. చిల్కా స్త్రీమరులో సుమారు ఆరువందల టన్నులబాగు విశేష సరుకు ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈగ్రామములో నెగుమతి అయిన సరుకులో కొద్దిగ దరికి జేర్చియుండిరి. పడవలలో దింపి దరికిజేర్చుకుండ కొబ్బరికాయలు సముద్రములో విడిరి వేసిరినియు దరికిజేరిన కాయలు నేలంపేసిరినియు తెలియుచున్నది. అందుచే వర్తకులు గోలవేయుచున్నారు. మిగత సరుకు దరికిజేర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కలకత్తానుండి రైలులో వచ్చిన సామగ్రి స్త్రీమరుపై నెక్కించుచు కాలినభాగ మందు మరమ్మతు జరుగుచున్నది. కలకత్తానుండి వచ్చిన టగ్ స్త్రీమరు గొలుసులు తగిలించి యీ స్త్రీమరును ఈడ్చుకొనిపోవు నని తెలియుచున్నది. మాడు నాలుగు దినములలో నీ పని చేయబడును. జిల్లాకలెక్టరుగారు, న, సబ్ కలెక్టరువారును నిన్ను వెదలిరి. కాకినాడ విశాఖ పట్టణముల ప్రాంతములనుండి వారి వారి ప్యాసింజర్లను ఎగుమతి జేయుటకై విచ్చేసిన రిక్రూటర్లు జాగ్రత్తగ ప్యాసింజర్లను స్త్రీమరుపై నెక్కింపించి స్వస్థులులకు బోయిరి.

ఈ సంవత్సరమునుండి భీమవరం యూనియనుకు(వైరుమక) అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము యూనియన్ పంచాయితీకి లభించెను. ఇదివరలో ఈవదలికి తాలూకా బోర్డు నెసిడెంటుగాలే పంచాయితీ సభ్యులలో నొకనిని నియమించుచుండిరి. పంచాయితీవారు ఈస్వాతంత్ర్యమును జాగ్రత్తగ నుపయోగించుకొనియెదరు గాక.

మాకలకత్తాజాబు.

---:---
(స్వకీయవిలేజు)

కలకత్తా, జూలై 11:-

ఎట్టకేలకు రొనాల్డు షే ప్రభువుకూడ స్వరాజ్యవాదమును గూర్చి తనకుండు యభిప్రాయములను వెల్లడించెను. మా గవర్నరు గారిటీవల దక్కాపట్టణమున జేసియుండిన యావన్యాసము పెంట్లండు సర్ మైకేలు బజ్జెను గాడ్ యావన్యాసములనే యనుకరించియున్నది. పెంట్లండు ప్రభువు వలెనే రొనాల్డు షే ప్రభువుకూడ "నిర్యాగమాటపు స్నేహితుని" తదవినైకొని, ఆలోచనా పరుడవ్వడమును ఆచరించుటలోనే స్వరాజ్యము లభించునని తలపడెదననియు, అందనిపండ్ల కయి యట్లులుపాదుట యవివేకమనియు, తమ యభిప్రాయమును బ్రకటించినారు. దీనిని బట్టి చూడగా ఛంబల్లెగారు మొదలు ప్రతిచిన్న యూరపియును ఉద్యోగిగణకును అధికార వ్యవస్థయును హైంగన స్వాతంత్ర్యమునకు విరోధ భావమును వహించియుండెననుట స్పష్టము. కాని పెంట్లండు ప్రభువు ఉపన్యాసమునకును రొనాల్డు షే ప్రభువు ఉపన్యాసమునకును గొంత తారతమ్యము గలదు. ఇతరోపన్యాసముల యందువలె మా గవర్నరుగారి యావన్యాసమునకు బరనింద యంతగాక గన్పట్టదు. ఇదిగాక స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కొరకు యూనియను పంచాయతీలను వృద్ధిచేసెదమనియు, శ్రీవారు తమ నిష్ఠాత్మక జానుమాన కటాక్షము పెంపున దయతో వెలవిచ్చిరి. ధన్యోస్మి! ధన్యోస్మి! పిమ్మట రొనాల్డు షే ప్రభువుగారు బొంబాయి చేరెను. మహాసభయందు సర్ సర్వేంద్ర ప్రసన్న సింహగారు వెలిబుచ్చిన యభిప్రాయములు గమనింపఁ దగునని నుడివిరి. తక్కిన దేశీయమహాసభాభ్యుత్థులయందు మా గవర్నరుగారికి గౌరవము లేకపోయినను మన సింహగారియెడల వైన నింతటి గౌరవముడుట సంతోషకరము. అధికారు లిట్టి ప్రసంగములను జేయునపుడు తెలిసియుఁ తెలియనట్లు నటించుకో, లేక నిజముగానే యజ్ఞామున మునిగి యుండుకో, చెప్పఁజాలను. కాని లండనునగరమున పెంట్ల నిహాల్ సింగు గారికిని సింహగారికిని జరిగిన సంభాషణమును శ్రీవారే పత్రికయందును జరుపలేదా?

ఆంగ్లొయిండియను ప్రయత్నములు

హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును సర్వసాధారణ జేడఁ గొట్టుటకు మన ఆంగ్లొయిండియను మిత్రులు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. దేశీయమహాసభకును, స్వరాజ్య సమితికిని సూడ లండను పట్టణమున శాఖాస్థానములు గలవనియు, వానిద్వారా హైందవులు స్వపరిపాలనము నిమిత్తమై ప్రయత్నించెదననియు, వారి ప్రయత్నములకు విఘాతము కలిగింది యిచ్చటి యూరోపియనుల యున్నతీని నిలువఁ జేయుటకు లండను పురమున "యురోపియన్ ఆసోసియేషను" శాఖాస్థాన మేపడి పనిచేయవలెననియు, ఇర్వినుగారు నానందించెను. ఇటీవల గంధిగారి చుట్టలను గుఱించి పరిహాసముచేసి మందలించుటకు దిన్న పి యిర్వినుగారే. వీరి మానసి మిక్కిలి స్థిరమనియుగా నున్నది యామోదించుచు నిచ్చటి "ఎంపైరు" పత్రిక సంపాదకీయమును వ్రాసినది. ఇండియా యొక్క యధాశక్తిగణులు స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నన బ్రిటిషువారికి తెలియకుండ మన ఆంగ్లొయిండియను మిత్రు లెంతకాలము దాచి యుంచఁ గలరొ చూచుము గాక! కాని యీ మహాసభాపు లిచ్చటి యధికారులనువలె బ్రిటిషు ప్రజలనుగూడఁ దమ కల్లవాక్యములచే జతపరచు కొనకముందే భారతీయ ప్రతినిధు లింగ్లాండు వెల్లెయచ్చి ప్రజలకు మన వాంఛితార్థములను వెలుపుట యవసరము.

వంగ దేశము-హోమయరాలు

వంగ దేశము స్వరాజ్యము విషయమై విశేష శ్రద్ధ తీసికొనుట లేదనియు, పంజాబు నిధికి ధనసహాయము చేయలేదనియు, మా పత్రికయందుఁ బ్రకటింపఁ బడినది. కాని యీలోపము వంగదేశ మంతటికికాదు. బెన్టిగారు గ్రామాంతరము వెల్లి యుండుటచేత నిచ్చటి నాయకులు కొంచెముదాసిన భావమున నహించినారు. అనేక గ్రామములనుండి యనేకులు స్వరాజ్యసమితి శాఖలను స్థాపింప నెంచితిమని ఆయ్యత బజార్ పత్రికా సంపాదకునికి వ్రాసి యుండినట్లు. కాని యీ విషయమై బెంగాలు హోమయరాలు లీగువారు కొంచెము శ్రద్ధారాహిత్యము నుజూపుచున్నారని నీ ముఖ్యత బజారు పత్రిక మందలింపినది.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
ఆంధ్రనాగరిలోకమునకు

ఆయా, శ్రీమతి బి.పెంటుమ్మగారిని నిర్బంధ ప్రవాసము విధించుచు గవర్న మెంటు వారు ఆజ్ఞాపించిన సంగతియు మనసోదరు లందరివిషయమై భరతవర్షమునం దంతటను ఆక్షేపణసభలు చేయుచున్న సంగతియు విశదమే. శ్రీమతి బి.పెంటుమ్మగారు మన దేశమునకు స్వరాజ్య మిప్పించువని గత మానుసంవత్సరములనుండి భాషించింజనువిషయమై పనిచేయుచున్నది. ఈమె చేయు స్వపరిపాలనానిర్వహణము సంపూర్ణస్వరాజ్యము కొరకుగాను. బ్రిటిషుపరిపాలననువలె లోబడి అధినివేశములు అనుభవించుచున్న స్వరాజ్యమునే హిందూదేశము గూడ పొందవలెనని ఈమెయతము. ఇట్టి స్వరాజ్యమును కాంక్షను మహాసభచేతను మాస్లింకు లీగు వారిచేతను కొరబడి యున్నది. ఆసభలు కావలయునను స్వరాజ్యమును కోరుట తప్పుగాదని దొరతనమువారు పదేపదే వక్కాణించియుండిరి. ఇట్టివిషయములో బి.పెంటుమ్మగారు గూడ నిట్టి స్వరాజ్యమే మనము పడయవలయునను నానిర్వహణ మెట్లు భర్తృకాత్మ విరుద్ధమో సామాన్య శ్రేయ నిరోధకమో, మనకు దురూహ్యము. దేశసేవ చేసిన ఇట్టి యువ నకారణముగ కక్షపాలుకేముట మిక్కిలి సంతాపకరము. ఇంతియగాక రాజద్రోహుల దండనమున కేర్పరుపబడిన దేశరక్షణ కాసనాత్మమున న్యాయబద్ధముగ ఆంధ్రదేశమును జేయుచున్న బి.పెంటుమ్మగారివై ప్రయోగించుట కావనము నక్రమముగ విని యోగించుచు. ప్రస్తుతస్థితియందు మనసోదరులతో పాటు సోదరీమణులును గవర్న మెంటు వారి దర్శయెడల తమభావమును తెలుపుటకు తగినతరుణ మాసన్నమైనది. బి.పెంటుమ్మగారి వై విధించిన కక్ష యన్యాయ మనియు కక్ష క్రూరమైనదనియు మనము పాలకులకు తెలియజేయవలసియున్నది. ఇందులకుగాను హిమాలయమునండి కన్యాకుమారిగారు, మన సోదరీమణులు గవర్న మెంటు వారి దర్శయెడల తమ యాసక్తులని తెలియజేయుచు ఆక్షేపణ సభలప్రతి మభ్యుపట్టణమందును, ప్రతిమేజీ గ్రామమునందును జేయుట ముఖ్యము. అని బి.పెంటుమ్మ మాతృసహచరాలును, నాగరికులము వైసంగున భరతవర్ష మందలి శ్రీలంఛన బి.పెంటుమ్మగారివై విధించిన కక్షను వెంటనే రద్దుపరపవలెనని గవర్న మెంటువారిని కోరుచు మహాజను సౌకదానిని సంతకములచేసి గ్రహవర్ణనగారికిని, ఇండియా కార్యదర్శికిని, పంపించుట కూడ ముఖ్యము.

వరహగిరి పోకుటసుబ్బమ్మ
పువ్వుల సుందరమ్మ.

మా విశ్వవిద్యాలయము.

మా విశ్వవిద్యాలయము యొక్క, వెన్నెససభ నిన్న సాయంత్రము సమావేశమైనది. ముఖ్యమంత్రిగా నుపాధ్యక్షులకు దేవప్రసాదసర్వాధికారిగారు ఇండియావర్క్షణ వైశ్యమునకును హిందూమతమునకును యువకులను జేర్పించుటకు విశ్వవిద్యాలయము కృషిచేయవలెనని తెలుపుచు నీవిషయము యింగ్లీషు విశ్వ విద్యాలయములును, దేశీయ విశ్వవిద్యాలయములును, ప్రతిపక్షమున్న శ్రేణుగూర్చి నుడివిరి. పిమ్మట యస్. పి. సర్వాధికారిగారు ఇండియావర్క్షణ వైశ్యమునకును బెంగాలీమతమునకును వైసికుల నిమిత్తము కొక యూనివర్సిటీ పటాల మేన్జురవలెనను తీర్మానమును సుపాదించిరి. దాక్టరు మాగీలాలు హోమగా రనుచుండిరి. కాని సర్ ఆనుతోపుము కష్టగా నీవిషయమును గూర్చి తెలుపుటకు 7 గురు సభ్యులుగల కమిటీ నేర్పరపవలెనని యొక సవరణ సుపాదించిరి. చారుదంధ్రవిశ్వము, సర్ గురుదాసు దేవస్థి, మున్నగువారామోదించిరి. చివరకు ముక్తిగారి సవరణ యంగీకృతమయ్యెను.

మా విశ్వవిద్యాలయములో పెట్రిక్కులేమను మొదలు యస్. సే. కళామనగల పరీక్షలకుఁ జనువుటకు నాంధ్ర విద్యార్థులు వెక్కిరిండు వచ్చియున్నారు. వీరిలో ననేకులకుఁ గళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను ప్రవేశము దొరుకుట యే కష్టముగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది యెంతయు శోచనీయము. విద్యాదానము నానించి కీర్తనదూరము వచ్చిన విద్యార్థి బృందమునకు యానో నానెరేరుట విశ్వవిద్యాలయభివృద్ధికి కళాశాఖాధికారులకును సగురుభర్తము.

II
మదనపల్లి తత్వజ్ఞాన కళాశాల.

ఆయా, ఈ నెల ఆయిదవ తేదీన మా పత్రికయందు ఆర్ నెట్టు ఉడ్ దొరగారు వై కాలేజి విషయమై, మద్రాస్ యూనివర్సిటీలో సంబంధముగల కాలేజి నిలువక జరుగు ననియు, దానికిని జాతీయ కళాశాలకును సంబంధ మేమియు లేదనియు, మద్రాసు యూనివర్సిటీకి వరుస గోరువారు మదనపల్లికి నిర్వహించుగ నిరాటంకముగ రావచ్చుననియు ప్రకటించిరి. దానింజూచి మేమెంతయు సంతసించితిమి. కాని 9 వ తేదీన ఆ కాలేజి ప్రిన్సిపలు గారికి నేను లిఖిత సమాచారముచే "ఉడ్ దొరగారు మదరాసు యూనివర్సిటీ కాలేజి జరుగునని ఆంధ్రపత్రికలో ఆయిదవ తేదీన ప్రకటించిరి. దీని నిజమేమి. మేము రావచ్చునా" అనియడుగ వారు ఉడ్ దొరగారు అటుప్రకటించుగాక. నేనది నిగూఢంప జాలను." అనిపడివిరి. కాన ఉడ్ దొరగారును, ప్రిన్సిపాలు గారును దీని విషయమై బహిరంగముగా పత్రికలయందు సమాధానమును ప్రకటించి, ఇంకొకరుండు ప్రచురించిన ఉడ్ దొరగారి ప్రకటనల సత్యావస్థయుల వెలువరింతురు గాక.

ఒక విద్యార్థి.

III
లోకల్ ఫండు రోడ్డు

ఆయా, భీమవరము తాలూకాలో పెద్దవైర వొడ్డపట్ల ఆకీడు రోడ్డు చాల చెడ్డస్థితిలో నున్నది. ఈ తాలూకాలోని వ్యాపార మంతయు ఆధారము ఈ రోడ్డే. పాలకొల్లునుండి ఆకీడు వరకును వక్రము అంతయు ఈ రోడ్డు మూలముననే జరుగవలెను. ఈ రోడ్డునుండ ఇంత చెడ్డస్థితిలోనుండుట విచారదీయము. రోడ్డుమీద గుట్టులుచేసిన కంకరగుట్టలు పరుచుట వైనను చాలకాలము పట్టుచున్నది. మా తాలూకాభోగ్యుల ప్రస్తుతమున్న అస్తివంటు ఇంజనీయరు గంగాకదాని గారు ఛార్జ్ పుచ్చుకొక పూర్వ సేవ్యుడును ఈ రోడ్డు ఈ స్థితిలో లేదనియు దీనికి అనధానముగాక ఉత్తరహామలయియు అంద అను చెప్పెనున్నాడు. తాలూకాభోగ్యులవారికి ఇంజనీరింగు ఎస్టాబ్లిషుమెంటుగూడ ఏ విధమయిన అధికారమును లేకుంటుందని దీనికి కారణము. ఇది గాక ఈ రోడ్డుమీద ఉండిలోను పాలకొల్లులోను రెండు స్టోల్స్ గలవు. దానివల్ల చాల ఆశాయము జిల్లాభోగ్యులకు వచ్చుచుండినను ఈ రోడ్డు అనంత నిల్లత్వ మేలకో నెలీయకున్నది. రోడ్డు చాల పోట్ల పెద్ద గండ్లు పడి బంట్లు నడచుటకు అనకాకములేతున్నది. రోడ్డును లోకచేయించి ప్రసోపయోగకరమగుట్లు చేయుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

భీమవరము.

ఆంధ్రమహాజను సభ

దేశభావల మూలమున పనిచేయుట యందలి శ్రమ భ్యమును ప్రజలు గ్రహించుచున్నారనుటకు జూను నెల ప్రారంభమున వైస్లూరు పురమున జయప్రథముగ జరిగిన ఆంధ్రమహాజను సభ నిర్వహణముగనున్నది. ఆంధ్రదేశము సమగ్రము కావలెనని సమస్త విషయములును పామర జనులకందరికిని బాగుగా తెలిసియుండవలెను. వారెట్టి విషయములను గూర్చి తమ మాతృ భాష లో తమ యభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలుపగలిగినగాని ఆంధ్రదేశము పటిష్ఠము కాజాలదు. యథాగతుగు స్వరాజ్యమును పడము మార్చమేపడదు. ఈ కారణమున భాషాప్రముక్త రాష్ట్రవిధిజనము సహేతుక మని తోచకమానము. మరియు సాయుధ విద్య స్వరాజ్యప్రాప్తికి మూలాధారము గాన ఆంధ్రు లెంత దీక్షతో మాతృభాషాసేవ సేవించుచున్నారో అటులనే దక్షిణ హిందూదేశమునందలి వివిధభాషలవారు మాతృభాష సాయుధజనమునకు బాగుగా వ్యాపించుట్లు పాలుపడవలెనని ఆవశ్యకత కలదు. (ఎవ్వెరిమాన్స రిపోర్ట్)

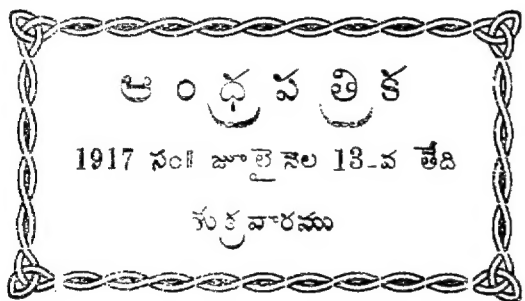
నెల్లూరు పురపాలక సంఘాభ్యుత్థులకు సంతానరామ య్యంగారి అగ్రతమ కాలపరిమితి ఈ నెల 21వ తేదీతో ముగియుననియు, వారి తరువాత మాదభూషి వృసింహాచార్యులు గారి వెన్నెకోరిక శాగుండునని యొక నిత్యితి వ్రాయుచున్నాడు.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ఆంధ్రవిద్యా నిధి వక్షమున సంచారము చేసి, దాని ప్రయోజనమును ఆంధ్రసోదరుల కెరుకపరచి వారిని సభ్యులుగ చేర్చుటకు, సమర్థత గల యేజంట్లు కావలసియున్నారు. వలయువారు, వారి కిదివరకు గల లోకానుభవమును గూర్చియు, వారు కోరు వేతనమును గూర్చియు, ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శులు, 7 తంబు శెట్టిపిడికి వ్రాయు ప్రార్థనలు.

విషయానుక్రమణిక.

రెవీన్యూ ప్రభుత్వములు	2
మాకలకి వ్రాజులు, ప్రజాభిప్రాయములు	3
ప్రధానవ్యాసము	
ఆకాశికము	4
వాస్తవ - వ్యాఖ్యలు	5
బరోపామహాసంగ్రామము	
నిశ్చితశ్రీవాస్తవము	6-7
సాక్షివాస్తవము	8
వృత్తాంతములు	9
ఇతివిషయములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాస్తవము	11-12
చెజుకుపంట	13

ఆకాశికము

ఒక్కొక్క మహావ్యక్తి యొక్కొక్క సందిగ్ధ సహాయమున బయలు వెడలి తన కార్యక్షేత్రము చేరులకు సాధన సందేశము నిచ్చుచుండును. జాతీయదృక్పథములు మరుగునడిచి, యత్యంతలహముచే ప్రధానముగ సమయమున, దూరదృష్టి గలిగి, ప్రస్తుత ప్రవృత్తులను రూపుమాపి, తిరిగి గమ్యస్థానమును ప్రస్తుతముజేయు గల మహావ్యక్తి యొక్క యోగమున మనసరమగు చుండును. సూర్యుని జరిగిన దేశీయమహాజనసభ భగ్నమయిన నాటినుండియు, జాతీయవాదులకును పూర్వాచార్యులకును అంతే ప్రవృత్తులు ప్రవృత్తియయ్యెను. అతీతవాదులనియు, మితవాదులనియు వీరికి ఆంగ్లోహైందవులచే సాంకేతికనామము లొసగబడెను. ఆనామములను గౌరవచిహ్నములుగ భావించుకొని మురిసిన వారనేకులు గలరు. రాజనీతిజ్ఞులైన మాజీప్రభువుల కీ తరుణము మేలయ్యెను. మితవాదులను మన దరి జేర్చుదని యాతత్వమునుడిచెను. ఈనీతి మెటనే కార్యరూపమును దాల్చెను. ఒకవంక నిర్బంధము, వేరొకవంక సమాధానము, ఇదియే మాజీ మింట్లో ద్వయపు రాజనీతి. ఈ పద్ధతి సులభముగ కొనసాగెను. మితవాదులకు గౌరవపదపు లొసగబడెను. ఉన్న తోద్యోగములు ప్రసాదించబడెను. మితవాదులు సమావేశమైన మదరాసు దేశీయ మహాజనసభ జరుగుట కినుజ్జ యొగబడెను. జాతీయవాదుల సభ నాగపురిలో యాపి నైవేద్యము. మితవాదులు హైదరాబాద్ నోలరాడిరి. 1908వ సంవత్సరమున జరిగిన నిబంధనవాదుల సభాసమము

మున, మితవాదుల నాయకులగు రసవిహార ఘోషు సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, సర్. ఫిరోజీషా మెహతా మొదలగు ప్రముఖులకు అప్పటి రాష్ట్రాధ్యక్షుడు జగ్గు లాల్ గారిచే దొంతనపు భవనమున విందు గావించబడినది. జాతీయవాదుల ప్రాముఖ్యము చల్లారినది. నాయకు లొక్కొక్కరే శిక్షాపాత్రులయిరి. నిబంధన జాతీయమహాసభ యత్నానాథ రితమై, పురాతనాశయములుగల నాయకుల చేతిలో నుండుటచే హస్తదృష్టి గల వై, విరాజిల్లుచుండెను. సభ కేతెంచు ప్రతినిధుల సంఖ్య ప్రేక్షకుల సంఖ్య నానాటికి క్షీణించెను. అయినను, మితవాదనాయకులు దేశమునకు నూతనముగ నొసగబడిన మింట్లో, మాజీ సంస్కరణములతో సంతోషనిమగ్నులయి యుండిరి. దేశీయమహాజనసభ యత్నానాథహిత మగుచున్నను, అంతట నుండియు శాసనసభాసభలే దేశీయమహాజనసభాకార్యములను నిర్వహించునని మురియుచుండిరి. ఇయినీరు మొదలగు ఆంగ్లోహైందవపత్రికలు దేశీయ మహాజనసభ గావించదగిన కార్యము లంతరించినవని, మితవాదనాయకుల వెన్నును చరచెను. 1908 వ సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన దేశీయ మహాజనసభలో మాజీగారు ప్రసాదించిన సంస్కరణ తీర్మానముపై, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ మొదలగు నాయకులు యమితానందమును వెలిబుచ్చుచు, నొసగిన మహాోపన్యాస శ్రవణభాగ్యము లభించినవారికి జాతీయమోక్ష మాదినముతో లభ్యమయినదని తోచియుండకమానను. మితవాదులకును జాతీయవాదులకును, ఆదర్శములలోను, అవలంబించు పద్ధతులలోను తీవ్రమగు భేదము పొడసూపెను. విభేదములు కక్షలరూపమున పరిణమించెను. దినదినమునకు కక్షలు పెచ్చుపెరిగి మితిమీరినవి.

కాలచక్రపరిభ్రమణ మదృశ్యమార్పుల కలిగించును గదా! శాసనసభాసభలో, ప్రజానాయకులు ఒకరొకరిని మేలు సువ్యక్తమయ్యెను. దాహశాంతికై జలాశయముని యుద్విష్టారించి, యెడచూపులని తెలిసెను. మాయ విడెను. భ్రమ తొలగెను. మితవాదులని యనుకొనుచున్న నాయకులనుగూడ చట్టములు నిర్బంధించి చెప్పెను. వీరిలో గొందరు ప్రవాసముల కంపబడిరి. శాసనసభాసభలో ప్రజలకొసగబడిన యధికారము నేటివరకాయవంటి దని స్ఫుటమయ్యెను. పలుకుబడి యధికారము గాబాలదని తేటతెల్లమయ్యెను. అంతటితో రాజకీయ కక్షల బిరుసుదనము దగ్గెను. అయినను, పూర్వపు అభిమానములు నాయకులనుండి పడలేదు. ఇరుకక్షలకును జెందని మోక మహావ్యక్తి యా సందిగ్ధసమయమున రాజకీయాభ్రమమున నుద్భవించిన గాని యీ కక్షలు సమసిపోవని గాఢముగ నభిప్రాయము ప్రజలలో నాటుకొనెను. అట్టి తరుణమున ఆదిభిసెంటుగారు రాజకీయాందోళనమున పాల్గొనిరి. కక్షల నంతరింపజేసి, తిరిగి సంయోగము నెలకొల్పుటకు యామెనునోద్యోగియం దుంచికొనిన షర మోక్షము. ఇమ్మహాకార్యమును నిర్వహించుటకు ముఖ్యసాధనము ఉభయపక్షముల వారికిని సమ్మత మగు ఆదర్శము నెదుట నుంచుటయే. ఉభయపక్షముల వారి కననేల, యన్నిజాతుల వారికిని ఉత్సాహమును పురికొల్పు గమ్యస్థానమును ఆమె నిర్దేశించినది. అదివరకు జాతీయవాదులకు గల స్వరాజ్యాదర్శములో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునుండి విడిపోవు సూచన ధ్వజస్థరముగ నిమిడియుండెను. అట్టియాహ కవకాశము లేకుండ హోమయూలు అను పదమునందు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నంతర్భాగమై స్వపరిపాలనము

ననుభవింపుచుండు హిందూదేశమే గమ్యస్థానమని స్పష్టపరుపబడినది. హిందూదేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యమగు స్వపరిపాలనమును పొందుటయే భారతీయుల యాశయమని హోమయూలను పదమునందు స్ఫురించుచున్నది. ఈ యాదర్శ వ్యాపనమునకై న్యాయుడీయూ పత్రిక ప్రతినిధింపబడెను. ఆమెకు గల కలుకుబడిని, గౌరవస్థానమును, వాక్సనుత్కృతిని, పత్రికావ్యాపకమును, హిందూదేశమున సంయుక్తభావమును నెలకొల్పుటకు వినియోగించినది. ప్రథమమున 1914 వ సంవత్సరమున జరిగిన దేశీయమహాజనసభలో రాజకీయ పక్షములను దరిజేర్చుటకు ప్రయత్నము గావించినను, ఫలము గాంచలేదు. ఆవత్సరముననే, మోతీలాలు ఘోషు, మొదలగు జాతీయవాదు లాసభనలంకరించిరి. బాంబాయి గ్రామమున జరిగిన మరుచటి మహాసభలో యుభయములకును సమాధానము కుదుర్చుటకై యొక సంఘ మేర్పరుచుటతో సంధిప్రయత్న మంత్యమయ్యెను. లక్ష్యగపురమున జరిగిన మహాసభలో హోమయూలు గమ్యస్థానము ప్రజల మానసము లలో పూర్తిగ నాటుకొనెను. స్వపరిపాలనమునకును హోమయూలకును అర్థభేదము లేదని సువ్యక్తమయ్యెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు జాతీయవాదులు నిబంధనవాదులు, స్వపరిపాలనాపక్షికులు హోమయూలు పక్షవాదులు, మొదలగు నన్నిపక్షముల వారును నొక్క గమ్యస్థానముచే పురికొల్పబడి, విభేదముల నంతరింపజేసి, భారతమాతను సేవించి ధన్యులయిరి. దేశములో నీయైక్యభావము పల్లవించి, ఫలభరితమగు టకు బిసెంటుగారి నిరంతరకృషియే కారణమని చెప్పవచ్చును. ఇపుడామె ప్రవాసములో నున్నది. ఈసమయమున రాజకీయాభ్రమే తీరున నున్నది! నిర్మలముగ గావించినను, యక్కడక్కడ నలుపుచుచ్చలు పొడగట్టుచున్నవి. అవి త్వరలోనే వీడిపోవునూ చనలుగూడ గనుపట్టుచున్నవి. చెన్నరాష్ట్రమునందలి జమిందారులు తమ ప్రకటనములో స్వపరిపాలనము తమ గమ్యస్థానమని ప్రచురించుటయు సంతసకరము. స్వపరిపాలనమే జాతీయమోక్షమునకు ముఖ్యసాధనమని వారు గూడ త్వరలో గ్రహించెదరని విశ్వసించుచున్నారము. పాంచాలదేశములోని జమిందారులు స్వపరిపాలనమునుగూర్చి యత్నోత్సాహభరితులయి యున్నారుని నిన్నటిదినము సర్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మా కంపిన లేఖను బట్టి సువ్యక్తమగుచున్నది. ఆ లేఖను వేరొకచో ముద్రించినారము. ఆ లేఖ పాంచాల జమిందారుల సంఘకార్యదర్శియగు తహలీరాముగారి వ్రాయబడినది. ఇతియోగాక పాంచాల జమిందారుల సంఘమువారు స్వపరిపాలనమును సంపాదించుటకై, ప్రజలలో స్వయంసాహాయ్యమును బురికొల్పి ప్రబోధమును గలిగించుటకు “ఇండియను వెల్త్”ను పత్రికను నెలకొల్పి కృషి సలుపుచున్నారు. ఇక బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ సమస్య రాజకీయమత్యమున కభ్యంతరమును గలిగించుననెడి ఓ తి కి అవకాశము లేదు. వంగదేశమున హోమయూలు దేశీయమహాజనసభాస్థానములు వేర్వేరని స్ఫురించుననుజూపి, క్రొత్త విభేదములను వెనుకటివలె నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు అమృతబజారుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇటీవల వెలువడిన బెంగాలీ పత్రికలో, హోమయూలు సంఘ కార్యములకు మాత్రమే ప్రస్తుత నిర్బంధములు వర్తించునని తేటతెల్లము చేసినచో, దేశీయమహాజనసభాకార్యములకు ఎట్టి నిరోధము గలుగకుండునని వ్రాయబడియున్నది. ఆ వ్యాసము

నందు హిందూలు ఆశయములకును, వర్ణములకును దేశీయమహాజన సభాదర్శమునకును మార్గములకును విభేదము సూచించబడినది. అందుపై భీష్మపత్రిక వ్యాఖ్యానముచేయుచు, హిందూలు నకును స్వపరిపాలనమునకును, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారిని బెంగాలి ప్రతికాధికారిగానినెంత భేదము గలదో, యంతభేదమే గలదని యాక్షేపించినది. ఇట్టి విభేదములు తిరిగి తలయెత్తుకుండ దేశమును గాపాడుట ముఖ్యధర్మము. లేనిచో అనిల సెంటుగారు సలిపిన కృషియంతయు బూడిదలో పోసిన వన్నీటివలెనే వ్యర్థమగుట నిశ్చయము.

హిందూ దేశమున సక్రమాంతరము జరుపు వారిలో కక్షల కేమాత్రమును ఎడములేదు. అందరికిని గమ్యస్థానమొకటే. అవలంబించు కర్మములు శాసనబద్ధమయినవే. అట్టితేజీ, కలసి యేల దేశసేవ గావించగూడదు? స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న ఇంగ్లండుదేశములో నొక పక్షము వారు పేరొక పక్షమువారిపై తమ యధికారమును జూపి హింసింపకుండ, ప్రతి కక్షయు తన స్వత్వరక్షణమునకై పాటుపడుచుండును. అట్టి దేశములోగూడ సంగ్రామావసరముచే విషమస్థితి ప్రాప్తించినపుడు అన్ని కక్షలవారును గలసి కరిపాలనాధికారమును వహించుట యవసరమయ్యెను. స్వతంత్రాధికారమే భారతీయులకు లేనపుడు కక్షలుండుట నవ్వకరమేగాని లాభపడ మంత మాత్రమును గాజాలదు. ఈ సత్యమును భారతీయులు మనోవిధియందుంచుకొని బనిబూనవలెను.

శాఖాసభలను గూడ జాతీయాదర్శమే నడుపుచున్నట్లు, రెడ్డిమహాసభాధ్యక్షులగు మునగాల జమీందారుగారి వాక్యములవలన తేటపడగలదు. “రతఖండము, భారతజాతి, భారతీయాధ్యక్షుని, ఇది యాదర్శత్రిత్వము. మన శాఖాసభలమున్న యాదర్శములన్నియు నీ సూత్రమున నణగి యుండవలెను. దేశీయమహాసభ యొక్కయు, దాదర్శములు గల యితర ప్రతిస్థాపనలయొక్కయు గమ్యస్థానములకుఁ బ్రతిబంధకములగు నుద్యమముల కి యభివృద్ధి రంగమున స్థానము లేదు. దేశభ్యుదయమును గోరు ప్రతి భారతీయుఁడును, శాఖాసభ్యులును, భారతజాతి యొక్క తేజముమే తమ తేజమునునియు, భారతజాతి యొక్క యాదర్శమే తమ యాదర్శమనియు, భావించుకొనవలయును.” ఇతరదేశములందు భారతీయుల స్థితినిగూర్చి యజ్ఞానము ప్రబలియున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. కలకత్తా స్వరాజ్యసమితి సభలో, ఎ. యా. ఛాదరీగారు కన్యసించుచు, సర్. యస్. పి. సింహగారితో ఇంగ్లండుదేశమున కన్న డా ప్రధానమంత్రియగు బోర్డెనుగారు ముచ్చటించుచు, ప్రసంగవశమున హిందూదేశము స్వపరిపాలనము నింతవరకును పొందలేదని ప్రభుమున విని, ఆశ్చర్యపడిరిని నుడివిరి. అంతట సింహగారితో “ఇంకను స్వపరిపాలనము మీకు లభింపలేదా? అటులయిన ఈ సాయంకాలములోపల మీకు స్వపరిపాలనము నచ్చుట యవసర” మని బోర్డెనుగారు నుడివెరిర! ఈ కథ సత్యమయినచో నితర రాజ్యములలో గూడ భారతీయుల యాదర్శముల యెడల సానుభూతి గలదని స్పష్టపడుచున్నది. “ఈజుప్టుదేశీయులును, భారతీయులును ఇప్పుడున్న స్థితిగతులు మారకుండ నుండవలసినవేనా, లేక మాకుగూడ ఆఫ్రికా, కనడా ఆస్ట్రేలియాలుండువలె మీతో సమానముగా భాగస్వాములగుట కవకాశ మిచ్చెదరా?” యను ప్రశ్నను మన నడుగు కాలము సమీపించుచున్నది. అట్టి కోరిక ప్రబలముగా కన్పించుచుండ, యీ ప్రశ్నకు ‘అవునను సమాధాన

మిచ్చుట సమంజసముగాదా?” యని వెల్లుగారు డెయిలీ క్రానికలు పత్రికలో వ్రాసిరి. అందుచే మన వాంఛలను విస్పష్టముగను, సహేతుకముగను బ్రటిషు ప్రజలకు నివేదించినచో, కార్యసాఫల్యము గాంచుట సత్యము. కాని, యందుకై భారతీయులలో భేదాభిప్రాయములుండగూడదు. అందరును, ఒక్కతల్లి బిడ్డలవలె భ్రాతృభావమున మెలగి, స్వపరిపాలనాశయప్రాప్తికై తమ యావచ్ఛక్తిని ధారపోపుట యత్యంతావసరము. నారోజుగారినిర్యాణమును గూర్చి దుఃఖమును దెలుపుటకు కలకత్తానగరమున గావించినసభలో, హిందూదేశ ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి సభలో సభ్యులుగ నున్న సర్ కృష్ణగోవింద గుప్తగారు యజ్ఞాన-తర సమస్యల నాలసించిన లాభములేదని నెలవిచ్చిరి. ఇట్టి సమస్యల నన్నిటిని నాలోచించుటలో శ్రేయబ్రతును దేశమే నాయకత్వమును వహించినది. అధినివేత రాజ్యము లా మాగ్నమునే యవలంబించినవి. ఒక్కహిందూదేశమును మాత్రము మానముద్ర వహించియుండుమని యజ్ఞాపించుట యేటి న్యాయమని గుప్తగారు రహస్యముగా నున్నారు. యవకులు మొదలుకొని వర్ణులవరకును హిందూదేశములో నిండును గూర్చి యోచింపలేకయున్న విషయమును గమనింపవలయునని గుప్తగారు నుచువున్నారు. వీరందరును దురభిప్రాయులని చెప్పునగునా? అందుచే దొరతనమువారు తమ విధానమును పురుషవలయును. ఈలహాను లండను ప్రభుత్వపత్రిక గూడ నొసగియున్నది. అనుమానమును వదలి ప్రజలయందు విశ్వాసము నుంచవలయునని దొరతనము వారిని గుప్తగారు కోరుచున్నారు. శాసనబద్ధమగు పద్ధతులనే యవలంబించి దాదాభాయి నారోజీగారి మార్గము ననుసరించి రాజకీయాంతరంగము జరుపవలయునని, గుప్తగారు భారతీయులను హెచ్చరించున్నారు. గుప్తగారు రాజకీయాంతరంగములో సామాన్యముగ పాల్గొనుచున్నవారు గారు. దొరతనమువారి కొలువులో ప్రశంసార్హమగు బనిచేసి మెప్పుగాంచినవారు. వారి హితబోధనలను ప్రజలును దొరతనమువారును నాలకించి, దేశశ్రేయభివృద్ధికై పాటుబడుట యవసరమని గోరుచున్నారు.

ఛేంబర్లెనుగారి రాజీనామా

హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు కార్యదర్శియగు ఛేంబర్లెనుగారు తమ పదవికి రాజీనామాయిచ్చిరిని నేడు తంత్రీవార్త వచ్చినది. వీరేకారణముచే రాజీనామాయిచ్చినదియు తెలియలేదు. మెసపాటేమియా విచారణసంఘ నివేదిక మేమయినను వీరి రాజీనామాకు గారణముయి యుండునా? లేక హిందూదేశ ప్రభుత్వకరిపాలనా విధానమున ప్రధానమంత్రియగు టాయడు జాన్సిగారిని, వీరికిని భేదాభిప్రాయములు గలిగినా? కారణ మెద్దియైనను, ఛేంబర్లెనుగారి పరిపాలనము భారతీయులకు సంతృప్తిని గొలుపలేదు. హిందూదేశమును గూర్చికాని, హైందవాశయములను గూర్చికాని వారికి గల జ్ఞానము అత్యల్పముగ నుండెను. అందుచేతనే వారు “నీమి తెలియని ఛేంబర్లెనుగా” రని భారతీయులచే బిరుదుబడుచుండెరి. ఈ లోపముచేతనే, వీరు తమ క్రింది యధికారులపై నాధారపడి యుండవలసి వచ్చెను. పరిపాలనలో వారి రెట్టి కార్యములను జేయుచున్నను అందుకు తలయూచుట దప్ప వీరు స్వతంత్రించి యే కార్యమును జేసి యెరుగరు. మాగ్లే ప్రభువుగారివలె తమ స్వయంవ్యక్తిత్వమును ఛేంబర్లెనుగారు ప్రదర్శించి యెరుగరు. ఇటీవల సంధ

విచిన నిర్బంధప్రవాసములనుగూర్చి పార్లమెంటు సభలో ఏర్పడిన ప్రత్యుత్తరము సారసీనమయినట్లుల ఎల్లరకును గనబడినది. స్వయముగ తాను స్థితిగతులను విచారించి యభిప్రాయ మొసగిన నెంతయో సమంజసముగ నుండెడిది. అటుల జేయక, తమకు నివేదించిన యభిప్రాయములనే ప్రమాణముగ దీసికొని వానినే సమర్థింపజూచుట భారతీయుల కాశాభంగమును కలిగించినది. బాధ్యత గల నాయకాగ్రగణ్యులగు వాచా మొదలగు వారు సయితము ఛేంబర్లెనుగారి వాక్యములచే భారతీయులకు గలిగిన యాశ్చర్యరోషవిమాదముల గూర్చి ప్రధానమంత్రిగారికి డెలియకలది. కాని ఛేంబర్లెనుగారిహృదయము కల్పవరహితమయినది. హిందూదేశమున కేతెంచు వస్త్రములపై పన్నును విధించు విషయములో హిందూదేశపు పక్షము వహించి లాంకామైదువారి ఆగ్రహమునకు గురియై కూడపోరాడిరి. వీరు ప్రసిద్ధికెక్కిన జోసెఫు ఛేంబర్లెనుగారి పుత్రులు. వీరిస్థానమును మాంటెగు గారాక్రమించెదరని ప్రతీతిగలను ఈ ప్రతీతి సత్యమయినచో, హిందూదేశ సాభాగ్యమునకు కొంతవడి ప్రయోజనకారి గానచ్చును. ఛేంబర్లెనుగారు హిందూదేశమున సందిగ్ధావస్థలో కార్యభారమును వహించినారు. శక్తివంచనలేక పాటుపడినారు. వారికి మోసానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారము.

హిందూదేశ ప్రభువుగారు; మెసపాటేమియా వ్యవస్థాంతరము.

బొంబాయి, జులై 12:— మెసపాటేమియా కమిషనువారు హిందూ ప్రభువుగారినిద మోసిన కేరమునకు స్థానిక ప్రతికలన్నియు మిగుల కోపగించ వారంభించెను. ఈమహాసంగ్రామమున హైందవుల కింతకెంత ప్రతిఫలం ఎవ్వరియసామాన్య వైశ్యసాహసములకు, రాజకీయ నిపుణతయూ, కారణము లయ్యెనో అట్టి హిందూ ప్రభువుగారి యందు హిందూదేశ మత్యంత విశ్వాసము గలిగియున్నది, ఉండగలదని నొక్కి మెక్కి వికకంఠ్యముగ కత్కాడించు సమయము వచ్చినది. రాజకీయ సంస్థాపనలు, సంఘములు అన్నియు గలసి తాము హిందూ ప్రభువుగారి యెడల విశేష నమ్మకమును గలిగియున్న సంకల్పిని వ్యక్తంపవలెనని అది ముదించెను.

ఇకమీద గమనేతము కాబోవు, జాతీయ మహాసభా మహమ్మదీయ నుహాసభా స్థాయిసంఘముల సంయుక్తసమావేశ సమయమున నీ యుపపాదనల విచారణకు తేటపడవలయునని బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాపైపు ఇన్ఫర్మేషన్ కంపెనీ, బొంబాయి:— చెన్నపురిలో ఇరిగేషన్ మా ఫిఫ్తవీకెంటు డి. టి. వాడియాగారికి ఏకెంటుగానుండిన “నర్మిమైదు పల్లికు అక్బారం పెంటు అంకు ఆడిటరు” ఎం. కే. రాజగోపాలాచారి ఎఫ్. సి. డి. గారిని చెన్నపురి రాజధానికి ముఖ్య ఏజెంటుగా నియమించితిమి. కాన అన్ని ఉత్తరములును “ఎం. కే. రాజగోపాలాచారిగారు టపాపెట్టె 1001, కీల్సుకు, చందరాను, అనుచిరువా మాకు వ్రాయవలెను. మనిఆర్డర్ల నన్నిటికిని ధియసాఫీకలు బాంకి-అడ్వాయ అని వ్రాసి పంపవలెను. నగదు ఇచ్చువారు ఇతర సంగతులకు తెలియగోవువామను చెన్నపురి సెకండు టైపు వీచిలోనున్న న్యూయిండియా కార్యాలయము నందు విచారింపవలెను.

సిరాయిని కొట్టుట:— గతనెల 27 వ తేదీ ఉదయము 4 గోడిపూరువద్ద వార్త వెచ్చునైలువేనాకరులు ఒకయుద్ధభటుని ఆగ్రహవశించి వాని ఆయుధములను పాడు చేసినందులకు నాపరెంపెండెంగారు ఆనాకరుల ఆ నెలలకరుల క్షయనిద ఉచితముగా ప్రయాణముచేయు పత్రముల నియ్యకుండ ఉండుటకు ఆజ్ఞ యొసంగుటయె గాక ఆ సిరాయి యొద్ద నుండిన ఆయుధవస్తువునకుగాను 50 రూపాయలను వారివలన కనూలు చేసినది తెలియుచున్నది.

ఐ రో పా మ హా స ం గ్రా మ ము

ఆస్తిను ఛేంబర్లను (ఇండియామంత్రి) గారు రాజీనామా నిచ్చుట

(0) కలుస్తే యందలి శత్రుశిబిరమును రహస్యవారు వశపరుచుకొనుట

(0) బెల్జియములో జర్మనుల ఆకస్మిక సంగ్రామము

జర్మను జలాంతర్గాములు—బ్రిటిషు నౌకలకు స్వల్పనష్టము.

(0) (రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇండియా

వైమానికాభివృద్ధి.

లండను, జూలై 10:— ఆయుధసామగ్రిల మంత్రిగారి టెలుగ్ మొకానాక సందర్శన సందర్భమున బలికిరి. నేయి కర్మా లయములు విమానముల తయారు చేయుచున్నవి. వానివలన వినిర్మితములైన విమానముల సంఖ్య విశేషముగ పెరుగుచున్నది. నిరుపేక్షమున నిర్మింపబడిన వానిసంఖ్య మూడురెట్లు హెచ్చెను. క్రిందటి ఏప్రిలు మాసాంతమునకు తయారైనవిమానముల సంఖ్య డిశంబరు 31వ తేదీకి రెండంతలు కాగలదు. 1917 వ సంవత్సర ములోని మాససంఖ్య క్రిందటి సంవత్సరము కంటె రెండంత లయ్యెను. డిశంబరులోగా నది మరిరెండంతలు కాగలదు. మం త్రులు ఎంత యధికముగ విమానముల తయారుచేయ నవకాశ ము గలదో అంత యధికప్రయత్నముల చేయుటకు కార్యక్రమ మున నిశ్చయించుకొనిరి.

లండను, జూలై 10:— ఏప్రిలు మాసములో జరిగిన కార్మికవాదుల పరివర్తనమువలన 150,200 విమానముల నష్టము గలిగెను.

ఉత్తరసమాధ్రమ్య; బ్రిటిషుముట్టడి.

లండను, జూలై 11:— ఉత్తరసమాధ్రమ్య బ్రిటిషు వారు మరికొన్ని మందుగుల సంఘములను డచ్చివారిలో రాయబాండులు చేయుటలో బ్రిటిషువారు యథావశ్యకతను నిట్టియే యిటుల చేయవలసివచ్చెను గాని హాలెండుయొక్క ఆర్థిక కష్టములగుర్చి కాదని బ్రిటిషు దొరతనమువారు డచ్చి దొరతనమువారికి తెలియబరచిని రైటురుగారికి తెలియ వచ్చెను. హాలెండున కీ క్రిందిగంటి గూడ నూచింపబడెను. బ్రిటన్ చేసిన కార్యములకును జర్మనీ చేసిన కార్యములకును సామ్యతలేదు. తటస్థులెవరును తమ సముద్రతీరముల నుప యోగింపవలదని జర్మనీ శాసించెను. అందువలన హాలెండు జర్మనీ యవినీతిచర్య కసమ్మతి జూపనలెనే గాని బ్రిటిషు వారి పనినిగూర్చి యావంతయు తిగాయిదాచేయ బనిలేదు.

మొసపొటామియా నివేదనము.

లండను, జూలై 11:— నేటిదినము బోస్టాగారు ప్రజల మందరిన నుట్టు పలికిరి. ఉత్తమస్వామ్యపదవులలో నున్న వారిద్దరును, వైనికోద్యోగులు ముగ్గురును గలసి మొసపొటా మియా నివేదనములో నేరస్థులుగా నెన్నబడిన వారి చరిత్ర ములపరిశోధించెదరు. చక్రవర్తిగారి స్వాధీనకారులు దొర తనము వారి పక్షమున వాదించెదరు. సాధ్యమైనంతవరకు విచారణ జనబాహుళ్యమున కెఱుకబరుపబడును.

బ్రిటిషువారి వర్తకము.

ఒకవారపు లాగనష్టములు.

లండను, జూలై 11:—

ఈవారము 2898 నౌకలు గలవై. ప్రశంధిని 2798 నౌకలు తేవులనుండి వెడలిరి. 1800 టన్నుల బరు వునకు వైదడిన నౌకలు 14, 1600 టన్నుల బరువునకు లోన గు నౌకలు 31 అంతర్గాములచే ముంచబడినవి. 17 నౌకలు అంతర్గాముల దొరతనంపి పారిపోయినవి. మూడు చాపల నౌకలు మునిగినవి.

లండను, జూలై 11:— ప్రజల మందరిములో స్టాన్లీగారి టెలుగ్ చెప్పిరి. 75 హెన్రీ బర్న్సోగారు సామ్రాజ్య కార్యసంఘాధ్యక్షుడుగ నియమింపబడెను.

ఎవరను రాయబారములు.

లండను, జూలై 11:— ప్రజలమందరిములో బాల్కన్ గారిటులబల్కిరి. ఇటాలియనులు ఎవరనును విడిచిపెట్టు'నిమి త్రమువారికిని గ్రీకులకును రాయబారములుజరుగుచున్నవి. బెల్జియమునుగూర్చి వారిటులనిరి. మిత్రమండలివారే జయమొందిన యెడల పూర్వముండు సరిహద్దులుగల మధ్యప్రదేశము కంటె యూరపులో బెల్జియమున కెక్కుడుభూమి లభింపనేరదు.

బ్రిటిషువైమానికుల జయము

5 శత్రువిమానములు నేలగులుట

లండను, జూలై 12:— బుధవారమునాడు న్యూపోర్టువ నైరుతిములగ పతంగా కృత్రినిదాల్చిన 10 శత్రువిమానములను ఇద్దరు వైమానికులు కూర్చుండుటకు వీలుగనున్న 3 విమాన ములను 5 బ్రిటిషు నౌకావిమానములు ముట్టడించినవి. మూడు శత్రు అన్వేషక విమానములు వ్యర్థముజేయబడినవి. ఇంకొక రెండు క్రిందకు గూల్చబడినవి. మావిమాన మొకటి కను పించుటలేదు.

నియోజిత సంఘసభ్యులు.

లండను, జూలై 12:— సామ్రాజ్య కార్యసభ్యుల సాయ సంఘాధ్యక్షునిగ సర్. హెచ్. చర్చిన్ గారిని నియో గించిరిని కామను సభలోస్థాపింపితి ప్రభువుగారు ప్రకటించిరి. ఈసంఘమువారు దూదిపంటకు గుంచి లోటుపాటులను అరయుదురు. నూలు సురుకులు, పరిశ్రమలు ఎట్లు వృద్ధియగు నో ఆవిధానమును దొరతనమువారికి తెలియజేసెదరు. సభ్యుల పేరులు తక్షణమే ప్రకటింపబడును. దూదిపండ వాండు, వస్త్రునిర్మాతలు, వర్తకులు, బ్రిటిషు కార్యసభ్యుల సభ్యులవారి ప్రతినిధులు కూడ ఈసంఘములో సభ్యులుగ నం డదగును విదేశ, అధినివేశముల యొక్కయు, ఇండియా కార్యాలయము యొక్కయు, ఇండియా దొరతనము వారియొక్క యు, హిందూదేశ నూలు పరిశ్రమల ప్రతినిధులు కూడ సామ్రాజ్య కార్యసభ్యుల సభ్యుల సభ్యులుగ చేరవచ్చును. కార్యసభ్యులసభ్యులను వృద్ధిచేయు స్వపరిపాలక ప్రభుత్వము వారు గూడతమ రాజ్యముందు నూలు పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయ నిచ్చగించినచో తాము కూడ ప్రతినిధులను పం పవచ్చును.

ఈస్టుకేర్రు ఎన్నిక.

లండను, జూలై 12:— కీ॥ శే॥ మేజరు రెడ్డాంకు గారిస్థానమునకు ఇద్దరు నియోజకవర్గాలు నిలబడిరి. డివాలీరా (సిక్ ఫేసరు) విక్చి (బాతీయవారి) మొదటవానికి 5010 ఓట్లవవానికి 2035 ఓట్లువచ్చినవి. మొత్తమువిద సిక్ ఫేసరు డివాలీరాగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విమానదాడి హెచ్చరిక

అన్వేషక స్థానములు

లండను, జూలై 12:— శత్రువిమానముల రాకకు కని పిట్టి ప్రజలకు ముందుగ తెలుపుటకు లండన్యొట్టు అన్వేషక స్థానములను ఏర్పరుచుటకు గొప్పప్రయత్నములు జరుగుచున్న వని శత్రుగారు కామన్సుసభలో తెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్య కార్యసభ్యుల వ్యవసాయపు సంఘము

లండను, జూలై 12:— డి.టి. ఛార్మిక్లె, ఎఫ్. జె. కెల్లాగూర్ ఇండియా కార్యాలయము, ఇండియా దొరతనము వారి తరపున సామ్రాజ్య కార్యసభ్యుల వ్యవసాయ సంఘమున సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. హిందూదేశపు తంతవాయకుల తర పునను, వర్తకులతరపునను ఒక్కొక్కప్రతినిధి పేర్కొనబడును.

ఛాంబర్లనుగారు రాజీనామా నొసగుట
లండను, జూలై 12:— హిందూదేశ మంత్రి ఆస్తిను ఛాంబర్లనుగారు తమ పదవికి రాజీనామా నొసగిరి.

జలాంతర్గాముల విజృంభణము.

లండను, జూలై 11:— ఓడల నష్టములు తగ్గుటను గూర్చి చర్చించుచు 20 లక్షల టన్నుల బరువు పట్టుకల బ్రిటి షువారి ఓడలు గత ఆరుమాసములందు నాశన మొనరింపబడె ను. ఇందువలన జర్మను లారంభించినవని వారి శక్తిసామర్థ్య ముల విరివదని స్పష్టమగుచున్నది. ఏలనన నెలకు 10 లక్షల టన్నుల ఓడల భ్వంసము చేయవలయుననియూ, అటుల చేసి నగానితమ కార్యము సఫలత నొందదనియు వారు వ్రాసి యుండిరి. అని తైము పత్రిక నివర్ణించెను.

ప్రాశ్న

ఎవరనును విడిచిపెట్టు ఆవశ్యకత.

లండను, జూలై 9:— డెయిలీ క్రానికలుపత్రికయొక్క యేభెన్న విశేషముడిటుల వ్రాయుచున్నాడు. గ్రీసుఇటలీల రాయబారములబట్టిచూచిన ఇటాలియనులు ఎవరనును వెంటనే విడిచిపెట్టవలయునని విదితమగుచున్నది.

న్యూపోర్టువద్ద శిక్షిగతులు.

మాంచీవద్ద శత్రువులు కొన్ని ప్రదేశములను వైకొనుట

లండను, జూలై 12:— ఫీల్డ్మార్షలు సర్డెగ్లసు హేగు గారిట్లు గతరాత్రి ప్రకటించిరి:— న్యూపోర్టు వద్ద శత్రు వుల ఫిరంగుల విజృంభణము. తగ్గినది. మేము మాత్రము మాశక్తిన్న బాల్లలను బర పుచు నేయున్నాము. 800 గజములవరకు మాంచీవైకొన్నవద్ద జర్మనులు కొంచెము మానేసలను వెనుకకు నెట్టిరి. అక్కతనమాంచీవీ వెక్కుకు ప్రాగ్నికుననున్న మాముందుస్థానములనుండి మేము కొంచెము వెనుకకు పోతిమి. లెన్నకు వాయవ్యమున శత్రువులు మాపై తలపడటకు ప్రయత్నించ వారయ్యెను విఫలముగావించి తిమి. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నుండుటండేసి సాయంత నమునరకు విమానములతో పోరుటకు వీలులేకుండెను. రాత్రి పూట రెండుశత్రువిమానాలలను బాంబులతో తగులబెట్టితిమి. మావిమానములన్నియు సురక్షితముగ తమ నెల వుల లో ప్రవేశించినవి.

శత్రువిజయమును గురించి చర్చించుట

తైముపత్రికా విశేషముకు యుద్ధరంగమునుండిట్లు తెలుపుచున్నాడు:— మొన్న మొన్న నే బ్రిటిషువారు పరాసు వారి స్వాధీనములో నున్న యిసుకతిన్నెల ప్రదేశమును తమ అధీనముం దుందుకొనిరి. ఈ యిసుకదిబ్బలు న్యూపోర్టు వద్దర ముగ నున్నవి. అదానంజేసి బ్రిటిషువారికి వీని మంచిచెడ్డ లేవియు తెలియవు. మొత్తమువిద సామాన్యముగ ఈప్రాంత మంతయు సురక్షితముగ నున్నది. మంగళ వారమునాడు సముద్రతీరమున ప్రచండవాయువు వీచుటచే నౌకాసహాయ మునకు వీలులేకుండెను. లంబాద్దైదుకు దక్షిణముగ శత్రువులు వెనుకకు తరుచుబడట అంత గొప్పసంగతిగ కాన్పించుటలేదు. దక్షిణమందున్న బ్రిటిషుసేనల మధ్యకు, ఉత్తరమందలి సము ద్రము నుద్ధుకు జర్మను పటాలములు చాల సుంకటమగు స్థితి లో నున్నవి. కొంతకాలము ఈసమ రణముఖము నిమిత్తము శత్రువులు కొంచెము ఆతురతతో నుండిరి. బ్రిటిషువారేమి చేయుచున్నారో దానిని జూచుటకు ఇట్లు బెంగకొనుట సహ జము.

దారుణతలముల పోరు.

లండను, జూలై 12:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:— మారక్ విలియముకు దక్షిణముగనున్న స్వాం థియా ప్రదేశముందును, 304 నెం॥ కొండవర్గరను శత్రువులతి దారుణముగ ఘోషించుచున్నవి.

పరాసువారి ప్రకటన

లండను, జూలై 12:— పరాసు వారిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:— ఛాంపేలోను, ఎయినువద్దను ఫిరంగులపోరు చిత్రముగ జరుగుచున్నది. లాఫాక్కుయంత్రశాలా ప్రాంత మందు జూలిడ్ కోర్టుకు దక్షిణమున శత్రువులు మాపై తలపడగ సునాయానముగ వారి యుద్ధమును ప్రతిహతము గాంచితి మి. మార్గామాంటు కుత్తరమున శత్రువులు అలిదార్యో ణముగ ఫిరంగుల ముట్టడినిసల్చి ఆకస్మికముగ 304-వ కొండ్ల ప్రదేశముచు ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిరి. కానివారియత్న ములన్నిటిని భంగపెట్టితిమి.

శత్రుల విజయవంతముగ తరిమివేయుట

లండను, జూలై 12:— ఢిల్లీవాళ్లు పేగుగా రిటుల ప్రకటించుచున్నాడు:— బొంబాయి జైదునకు దక్షిణభాగమున నిన్నటిరాత్రి శత్రు లాకదాడిని సలిపిరి. దాని మేము విజయవంతముగ తరిమివేచితిమి.

రుష్యా

రషియనులు హాల్బిజును దాటిపోవుట.

జోలీ నావైపునకు రషియనులు ముందు కేగుచునే యున్నారు. వంగళవారమునాడు ఆ పరాక్రమం దు హాల్బిజును రషియనులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. రషియనుల ముందు సేనలు నీప్టరునది వామపార్శ్వమునదాటి లోమ్నిట్జా లోయయందు రషియను సేనలు ప్రవేశించినవి. బ్లాడ్విత్, బ్యాల్విక్ గ్రామములను ఆక్రమించుకొని లోమ్నిట్జులోయను దాటియుండు రషియను సేనలు సాగినవి. ఆదివారమునుండి 10 నేలవైదికులు రషియనులచే బంధించబడిరి. 80 ఫిరంగులు, అనేకములగు పరాసువారి ఫిరంగులు మరఫంగులు కూడ రషియనులు తమవశము చేసికొనిరి.

హాల్బిజు ప్రముఖత

ఇటీవలి సంగతులనుబట్టి ఆశ్చర్యము 1917 సం.నైన రషియనులు మరల ప్రబలమగు అవస్థాంధనమును ప్రారంభించెదరని ప్రజలు నమ్ముచుండిరి. దీనికి అనుగుణ్యముగ హాల్బిజు రషియనుల స్వాధీనమగుటచే ప్రజలందరు సంతసించుచున్నారు. ఈ దిగ్విజయములవలన నీప్టరునది రెంబర్గునకు పోవుసంయుక్త యుద్ధదారంతయు జనరలు బ్రూసిలాపు గారి చేతిలోనున్నది. బ్రెజానికూడ బ్రూసిలాపు గారి స్వాధీనమగుచో రెంబర్గునకుపోవు ఇంకొక ముఖ్యమైన యిసుపదారి కూడ బ్రూసిలాపు గారికి స్వాధీనమగును. ఈయిసుపదారి రషియనుల స్వాధీనమగు నేని తక్షణము రెంబర్గునై నులుక వచ్చును.

సర్వవిధముల ఏర్పాటుతో గూడు కొన్న అవస్థాంధనము

ఇటీవలి రషియను విజృంభణమును చూడ జనరలు బ్రూసిలాపు గారి గొప్ప శత్రు వైర్యములను భంజించుటయే వారి యుద్ధేశము గాదనియు సర్వసాధనోపకరణముల చేత అవస్థాంధనమును వెంచరలేనని బ్రూసిలాపు గారు నిశ్చయించుకొన్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. నిశ్చయముగ బ్రూసిలాపు గారి విజయము ఆస్త్రియనులకును, జర్మనులకును ఆవేదనమును కలిగించుచున్నది.

లండను, జూలై 12:— రషియనువారు వార్తల్ని ప్రకటించుచున్నవి.— నిన్నటినుండియు మేము నీప్టరులో మిల్లిటరీగర్ సమర సన్నాహములను జేయుచున్నాము. గ్రబోవకా - రిసోల్వా - క్రివియోముఖము దున్న బోవారు బోజనీకి దక్షిణమున ప్రదేశము చాల చిన్నదిగ నుండుటచే శత్రువులు మాపురోగవనముకు ఆటంకమును కలిగించుచున్నారు.

కాలసి పట్టుకొనబడుట.

లండను, జూలై 12:— హాలికిజునకు నైబుతిడిక 20 మైళ్ళ దూరమున కాలసిగర్దును శత్రుల ప్రధానబీదమును పట్టుకొంటిమని రుష్యులు యుద్ధ మంత్రినగ్గుమవారు తెలియజేయుచున్నారు.

గ్రీసు

మిత్రమండలివారి వైదిక ఆరోగ్యస్థితి

లండను, జూలై 11:— సహానికాలోనున్న బ్రిటిషు వార్తల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— వైదికారోగ్యస్థితి చాల శృష్టికరముగ నున్నది. 1916 సం. కంటె ఈ ఏడు వ్యాధి గ్రస్తులసంఖ్యత ఎక్కువగ లేదు.

విమాన, శత్రువుల సోరు.

సహానికా, జూలై 10:— ఒకపత్రికయిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— బ్రిటిషువైమానములు సెయ్యరును బొంబాయిలో కొల్పిరి. సెయ్యరును పుల్లూసాను స్థానములను శత్రువులు ఫిరంగులతో ముట్టడించిరి.

అమెరికా

యుద్ధమును ముగిచే లాభములను తీయకూడదని ప్రెసిడెంటు గారు హెచ్చరించుట

వాషింగ్టన్, :— యుద్ధవ్యాజముచే వర్తకులు అక్రమ లాభములను తీయ కూడదని ప్రెసిడెంటు గారు వర్తకుల నందరిని హెచ్చరించు చున్నారు. అమెరికను వాకా స్వాములు ఓడ సుంకములను హెచ్చరించుటచే సంగ్రామ విజయమునకు వీలు లేకుండగ జేయుచున్నాడు. ఈ వాకా స్వాములు ఇట్టి యసందర్భమును గ్రహించినపుడు ఓడసుంకములను తగ్గించెదరని ప్రెసిడెంటు గారు నమ్ముచున్నారు. యుద్ధపు ధరలను బట్టి జయపజయములు నిశ్చయింప బడనని వ్యాపారులందరను తెలిసి కొందురని ప్రెసిడెంటు గారు దృఢముగ విశ్వసించు చున్నారు.

శత్రువులతో వర్తకము చేయవలదు.

వాషింగ్టన్, జూలై 12:— శత్రువులతో గాని వారి మిత్రులతో గాని యుద్ధమున వర్తకము చేయకూడదనియు, అటుల జేసిన నామగ్ని సంతటిని దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొన హక్కుగలిగి యుండుననియు శాసించు దొరతనము వారి బిల్లు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రతినిధి సభ వారిచే సంగీకరింపబడెను.

జర్మనీ.

సంయుక్తమంత్రవర్గ నియామకము

అమస్టర్డము, జూలై 11:— కేథలిక్కు ప్రజలపక్ష పత్రిక “జర్మెనియా” యం దిటుల ప్రచురింపబడెను. ప్రధాన కక్షవారిలో ననేకులు హెర్ ఎర్డి బెర్గు గారికి సహాయ మొనరించుటకును, అన్నికక్షల నాయకులకు ప్రాతినిధ్య మొనగుచు సెంయుక్తమంత్రవర్గము నియమించుటకును తీర్మానించిరి.

జర్మను విమాన నష్టములు.

తప్పుడు లెక్కలు.

లండను, జూలై 11:— జర్మనుపత్రిక లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:— జూలై మాసములో జర్మనులు తమ విమాననష్టములను కొంచెము ప్రకటించిరి. కాని ఈ లెక్కలు సరియైనవి కావు. ప్రత్యేకముగ బ్రిటిషురణముఖముండే 131 జర్మను విమానమునాశములు జెందినవి. 99 విమానములు నిమగ్నయోజనము గాదించబడినవి. పరాసువారు 45 విమానములను ధ్వంసము చేసినట్లు లెక్కచేయుచున్నారు. బెల్జికునులు 4 విమానములను నష్టపరచిరి. మొత్తము 280 విమానములు నష్టపడినవి. అంతయు కాని జర్మనులు ప్రకటించిన ప్రకారము నాశమైందైన జర్మను విమానముల సంఖ్య 68 గాదు. పరాసువారు నేలగుల్పిన జర్మను విమానముల మొత్తపు సంఖ్యను తెలుపుటకు వీలులేదు. ఇంగ్లండ్ సాగ్రము కాదు. ఇంతవరకు దీనినిగురించి ఎట్టి వివరములను పరాసువారు జాగ్రత్త చేయలేదు. ఢిల్లీవాళ్లు సర్ డగ్లసు పేగుగాను ప్రకటించినట్లు బ్రిటిషువారి విమానములు 78 నాశము జెందినవి. బ్రిటిషు రంగమందు తక్కిన రంగముల కంటె విమానయుద్ధ మతివారుణముగ జరిగినది. కాన జర్మను విమానములు 280 నాశము జెందిన వన్నచో ఆశ్చర్య మేమి యు లేదు.

జర్మనీలో సుధికోరితు జరుగు పరివర్తనములు

అమస్టర్డము, జూలై 12:— జర్మను సామ్రాజ్యమున సుధికోరితు పరివర్తనములు జరుగ వచ్చు వుటను శంకించుటసంభవమని తెలుపుచు వార్తాయొప్పన పత్రిక యందొక వ్యాసము ప్రచురింప బడెను.

ప్రస్తుత సందర్భావస్థలన నిష్కన్నపు ఫలితములు కలుగక పోయిన నికమిద నని మరంత ఆనశ్చయములను, అవిష్ట దాయకములు నగు పరిసరములతో నాయకత్వ మరల రావలదు. పాల్ మెంటు పరిపాలనమును వెంటనే సెలకొల్పవలయు ననియు, అందువలననే సుధి కుదురుగల వనియు, జర్మనులు స్వతంత్ర జాతులలో స్వతంత్రజాతివలె జర్మనులు గూడ దీనింప వలయుననియు ఆ పత్రిక గట్టిగ వ్రాయుచున్నది.

జాతీయ స్వాతంత్ర్యవాదుల పత్రిక యొకటి హిందెను బర్గు కమిటీ డెండ్రాపుగారి ఆదేశకాధి కాన్త్యమును దూషించుచున్నది.

నియుక్త విధానమున సమర మొనర్చుట.

లండను, జూలై 10:— జర్మను వాయువాల్ల లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:— నీప్టరుకు దక్షిణమున మేము అనుకొన్న ప్రకారము అవస్థాంధన మొనర్చితిమి. పూర్వమామైదానముం దున్న అనేక గ్రామములను ఆంగ్లేయ శత్రువు దళములవారు తగులబెట్టిరి.

బెల్జియము

బెల్జియము బాలికల నెత్తుకపోవుట.

ఆంటువర్పునుండి రుపేరియాకు జర్మనులు 8000 మంది బెల్జియము బాలికల నెత్తుకొనిపోయిరి. దీనిని గూర్చి జర్మనీకి చెరు యానమ్మిని డెలుపరలేనని విల్ థాన్స్ గారు నూచింప గా బాల్బుగు గారిట్లు పలికిరి. ప్రపంచమెల్ల ఏనగించు ఈజూరకార్యములను జర్మను లేచునమ్మితికిరి దడదీసిదనురు. ఇప్పుడు బెల్జియము పరాసు దేశములందు తా మాక్రమించుకొనిన స్థలములలో జర్మను లానర్పిత దుండగములవలన గలిగి ద్రవ్య నష్టములను, వస్తుసాగుగ్రి నష్టములను సుధి యేర్పాటుల జర్పించునపుడు తప్పుక భూతక ముంచుకొనబడునని గూడ వారు పలికిరి.

జర్మనుల అవృత ప్రతాపము.

లండను, జూలై 12:— జర్మనులు బెల్జియమున దోసర్పిన ప్రతాప మెంతయు అవృతముగ నున్నదని చెప్పవలెను; గాని ఎంతమాత్రమును ఉపద్రవకరమైనది గాదు. లెగిన ఫిరంగిదళ సన్నాహముతో నెంతటి విజృంభణ మొనర్చుకందకములనైన వారు పట్టుకొనగలుగుదుగనుట కిది క్రొత్త నిదర్శనము. బెల్జియము సముద్రతీరమున జర్మనుల మరఫిరంగులు పెద్ద వనేకమున్నవి. దానిలో మొక ముఖ్యప్రదేశమును వారు దట్టముగ కందకములతో గాపాడుకొని తమవైదిక శిబిరముగ నుపయోగించుచున్నారు. జనరలు పేగు గారియులకు తగిన ప్రత్యుత్తరముల విజయవంతముగ మొనాదరని అందఱును నమ్ముచున్నారు. బ్రిటిషు సముద్ర సన్నాహముల సమర్థతను బెల్జియములోనుండు జర్మను వైర్యము లిష్టపడెప్పుడు గ్రహించుచున్నవి. జర్మనుల ఈవీస విజృంభణమును గూర్చి పలువురు పలువిధములతలచుచున్నారు. ఇచ్చటనున్న శత్రుపక్ష మిగుల బాధ నొందుచుండుటవలన విశేష నష్ట మొందకుండగ నెవెకుకు మరలుట కీ ప్రయత్నము చేయుట యుండవలెను.

కెనడా

ధన సమీక్షరణము

ఒట్టవా, జూలై 11:— ఆర్థికమంత్రి సర్ వీలియము వైటుగా రిటుల పలికిరి. పాల్ మెంటు సభలో వాడబడిన “ధనసమీక్షరణము” ను పదమును గూర్చి ప్రజలు పలువిధములుగ దలచుచున్నారను సంగతి దొరతనము వారికి తెలియవచ్చెను. కనుక జనులు వారుకొనిన సామ్యుక కేమియు నందువలన యపాయము వాటిల్ల లేదని నేను విశదీకరింప గోరుచున్నాను. ఏదైన పన్నును విధింప పోయిన నది న్యాయమైన విధానానుసరణముగనే యుండగలదు.

హూర్పుఆఫ్రికా

హూర్పుఆఫ్రికా ప్రకటనము

లండను, జూలై 11:— కిల్బాకు దక్షిణముననుండు శత్రువులకుడి వ్యూహము లుత్సాహముండే మేయొంగునకు బోయిరి. అత సంచ్చటి మిత్రమండలి దళములు యుద్ధులనర్థ శత్రుల నెదుర్కొనెను. జూలై 7 వ తేదీని మిత్రమండలి దళములు మూడు పంక్తులుగ మెకోమిక్సికి బాంబాబిల్లు, పూంగ్విలనుండి యుకిరి మేయొంగోకు మధ్యమందు జర్మనురంగము సొరించిరి. ఇంతటి కష్టదేశమున సహిత మాయానుదళములను జయమొందెను. వైదికులు రిసమునకు 12 మైళ్ల దూరపున నడిచిరి. మరియొక దళము శత్రువుల హూర్పునదిద్వారా తరిమివైచి మోలూవర్ల శత్రువులంచిన కొలదిదళమునకును, వారి ప్రధానస్థానమునకును మధ్యవిడసిరి. మిత్రమండలివారి లీకూజు దళములు జర్మనుల సాంగియాలివేరు రోడ్డువరకు వెంటబెట్టి మాహెంజికి నుద్దభాగమునకు తరిమిరి. పచ్చిచ ఆఫ్రికా వళ మొకటి హూర్పునదినుండి హెస్సేగా దిశ ముప్పదియైదు మైళ్ల దూరముపోయెను. దాని దాటిలో నెవ్వరు నెగురింపలేదు.

స్థానిక వార్తలు

పోకలు:—కరికొట్ట జమీందారుగారు ఈ నెల 11 వ తేదీ రాత్రి చెన్నపట్టణమునుండి అనకాపల్లికి వెళ్లిరి.

మా|| శర్మగారి ఉపన్యాసము:—ఘోష్టమంది ధర్మము నేటి సాయంత్రము జరుగవలసిన మా|| రావుబహుద్దూర్ డి. ఎన్. శర్మగారి ఉపన్యాసము నేడు జరుగదని తెలిసినది. ఎప్పుడు జరుగునదియు తెలుపబడలేదు.

రాకలు:—కారాగృహముల ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారు బెంగళూరునుండి నిన్నటి (12-7-17) నినము బొంబాయి మైలు పై చెన్నపురికి వచ్చిరి. ఈయన సోమవారము (16-7-17) నజవ యిచ్చట ఆగి ఆ నాడు బంధువులను కలుసుకును.

కాగితముల పరిశ్రమ:—ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 9 గంటలకు రాయపురము వున్నార స్వామి కోటపేటి 41 వ సంఖ్యల గృహమున కాగితముల పరిశ్రమ గురించి పి. నువ్వమ్మార్తి పెట్టిగారు ఉపన్యసించెదరు.

భగవద్గీతోపన్యాసము:—ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారము నాడు ఉదయము 8 గంటలకు శ్రీమత్పరమహంస సర్వానంద స్వామిగారు ఎన్నూరు గంగురెడ్డి రోడ్డునందలి హిందూ ప్రాంగణపు పాఠశాల భవనమున భగవద్గీతోపన్యాసము సుసరించెదరు.

చెరపట్టుట:—గతనెల 27 వ తేదీ ఉదయము మైలాపూరు వైద్య మొదలిపేధియందును పిర్రాస్వామి పెట్టి ఆసువాను 8 సంవత్సరములు వయస్సుగల బాలికను చెరపట్టి నందుకు వానిపై కేసు చేయబడెను. కేసు ఈనెల 19 వ తేదీ నాటికి వాయిదా వేయబడెను.

జగన్నాథ భక్తసభ, ఎన్నూరు:—ఈనెల 14 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంత్రము 4-40 గంటలకు ఎన్నూరు పిర్రాస్వామిపేటి 44 సంఖ్యల గృహమున మధ్యస్థి పండిత టి. లక్ష్మణాచారిగారు తులసీ మాహాత్మ్యము లేక మలాభా గము అను నాభ్యాసమును గూర్చి హరికథా కాలక్షేప మొనరించెదరు.

క్రీడ శిష్యులు:—కరెలూరు డి. పి. డబ్లియం, అక్కిసు మేనేజరు పదవియందుండి బాలిఫోర్ మాస్టేర్ సాహెబుగారు ఆతిమాత్రవాధిచే బాధపడుచు ఇటీవల చెన్నపురికి వచ్చి జనరల్ ఆసుప్రతిలో చికిత్సనందుచుండిరి. కిదప కోన్నికోజులకు బాధతగ్గక హెచ్చు అగుటవలన తిరువళ్ళీకేజిలో తమ స్వగృహమునకు పోయిరి. గత ఆదివారమునాడు సాహెబుగారు పరలోకగతు లయినది విషయం వింటియున్నాము.

మంచియాదర్శము:—మదరాసు నదరను మరాటూరులుచే కంపెనీవారు చెన్నపురి పెండ్లిలు స్వేషము నం దొక పెట్టెను ఉంచెరి. యుద్ధరంగమునందలి సిపాయిలకు పంపు నిమిత్తము వార్తాపత్రికలు మొదలగుదాని నియ్యగోరవారు దాని నాపెట్టెలో పడజేయవచ్చును. వారమునకు రెండుసారులు ఈపెట్టెకాళిచేయవలెను. అనేకమంది తాము సిపాయిలకు పంపగోరు వార్తాపత్రికలు, పుస్తకములు మొదలగు వాటిని పడనేయుచున్నారు.

దొంగతనము.—చింతాద్రిపేట ఆరుజాడల నాయకపీఠిలో నికాయ వర్తకము చేయుచున్న నారాయణ స్వామి అనునతడు గడచిన 10 వ తేదీని దుకాణముయొద్ద తననొకరు సుబ్రహ్మణ్యపిత్తేతరు అనునతని కావలిపెట్టి తానెచ్చటికో పోయెను. యజమానుడు తిరిగి ఇంటికివచ్చు నంతలో నాకరు పెట్టెగిరులను విడగొట్టి అందున్న 100 రూపాయల కొక్కమును, సుమారు 150 రూపాలు విలువగల బంగారపు అడ్డగలను తీసికొని పారిపోయెను. ఈసంగతి పోలీసువారికి తెలియజేయబడినందున వారు దొంగను చెంగల్పట్టు లై లుప్తమనవద్ద లై లులో పట్టుకొనిరి. పోయిన సొమ్ము అంతయు దొరకినది.

నిర్బంధితదేశీయ నాయకుల ఛాయాపటములు
శ్రీమతి ఆనిలిసెంటుమ్మగారు నిలువబడినట్లు తీయబడిన యొక ఛాయాపటమును ఆనిలిసెంటుమ్మ వాడియా అరండేలు గార్లు కూర్చుండి యుండినట్లు తీయబడిన మరియొక ఛాయాపటమును రత్నా కంపెనీ వారు మాకార్యాలయమున కంపిరి. ఈ రెండు ఛాయాపటములును కడు మ నో హ ర ము గ తీయబడుటచే గాక ఇవి భారతీయుల కందనకును పవిత్రత నుములు, పూజార్హములు, ఆదర్శకములు, వెల ఒక్కొక్క పటమునకు రు 1-0-0. వలయువారు ఏ. రత్నా కంపెనీ. 22 బ్రాడ్వే చెన్నపురి అని వ్రాయవలెను.

నేటి వారానరణ సిల్లి:—అంతటను వాయుభారము హెచ్చింది. బొంబాయివైపున బాగుగా హెచ్చినది. పశ్చిమతీరమునందు ఉష్ణ కాలానుకూలమగు వాయువు వీచుచున్నది. చెన్నపురి తీరమునందు వైద్యుతిదిశగ మెల్లనివాయువులు వీచుచున్నవి. రాజధాని మధ్యభాగమునందు పశ్చిమముగను, వాయవ్యముగను వాయువులు వీచుచున్నవి. ఉత్తర సర్కారులందును దత్తమండలము లందును మధ్యమోష్ణము తక్కువగను కర్ణాటకమునంద భద్రకముగ నున్నది. ఈ దినము పగటిపూట నిన్నటివలెనే ఉష్ణములేదు. కాని రాజధానియంతటను ఉష్ణస్థితి సాధారణస్థితికి మించియున్నది. ఎక్కడ నో తప్పు, సాధారణముగా నంతటను రాత్రియుష్ణ పధికము గనే గలదు. చెన్నపురి తీరమునందు వాయుమండలమునందా ద్దర్శిత అధికము. కర్ణాటకమునందు కొద్దిగా మేఘములుగలవు. ఇతరప్రదేశములందు మేఘము కొంచెము దట్టముగానున్నది. పశ్చిమతీరమునందు మంగుళూరు ప్రాంతముగను, రాజధాని ఉత్తరభాగమునందును కొంచెము వర్షము కురిసినది.

న్యాయస్థాన వార్తలు
నోట్ల దొంగతనము, కూనూరు:—ఈ సంవత్సరము జనవరి 4-వ తేదీనుండియు బార్కరుగారి నోట్లకు అపహరించివానిని విచారణయందుంచబడిన టి. ఏ. సుబ్రహ్మణ్యము పిల్లే అనునతడు నోట్లను అపహరించనందు ఉద్దేశము కలిగి యుండెనని సాక్ష్యము రానందున అతనిని విడుదలచేసిరి.

దొంగవర్తకము:—కులవాన్ వయండి, ఏ. వెరియా నుండి అను దొంగవర్తక లిరువురు చిన్నికొండ గోవిందరాజులు అను నతనికి 4 రంగుసేపాలను 1000 రూపాయలకు అమ్మి వానిని రూపాయలతో గూడ చెక్కుంతు గ్రామమునకు దినుకుబోయి అచ్చట వానిని భయపెట్టి వానియొద్ద నుండిన రూపాయలను అపహరించినందున వారిపై పోలీసువారిచే కేసు చేయబడెను. కేసు విచారణయందున్నది.

మా|| బామాగార్లపై దావా:—మా|| భూశేంద్రనాథ బామాగారును మరికొందరును బెంగాలు సేవ్సులు బాంకికి పరిపాలక సంఘ సభ్యులుగ నుండిన సమయమున 7లక్షల రూపాయలు బాంకికి నష్టము వచ్చినదని వారు పీరిపై కలకత్తా హైకోర్టులో దావాచేసిరి. దావా రాబోవు ఆగష్టు 1 వ తేదీని న్యాయమూర్తి తాదరిగారు విచారణ చేయుదురు.

మదనపల్లి దివ్యజ్ఞాన కళాశాల
అయ్యో, మదనపల్లి కళాశాలను చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారంగీకరింప రనునదంతిని గూర్చి నేను రిజిస్ట్రారుకు వ్రాసితిని. రిజిస్ట్రారు నాకిట్లు జాబు వ్రాసెను.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.
సెంటు మండిము, 29-6-1917:—మీరు 28వ తేదీని వ్రాసిన లేఖ చేరినది. మదనపల్లి దివ్యజ్ఞాన కళాశాలను చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారంగీకరింపరను వార్త తెట్టి ఆధారములేదు.

(సం) బాను హెన్రీయును
జిజ్ఞాసించు ప్రతినిధి.
ఈలేఖవలన ఈ వదంతి కల్లయని తెల్లడియైనది గాన ప్రాత విద్యార్థులును క్రొత్తవిద్యార్థులును గూడ ఈకళాశాలయందు జేరలేగిన యభివృద్ధిని బడయుదురుగాత యుకోరెదను. జోలూరుపేట-జే. ఎల్. అల్లులూఖాను.

నష్టపడిన ఓడలకు బదులుగ శత్రువుల ఓడల నెన్ని యుపయోగించినదియు, క్రొత్తయోడల నెన్ని యుపయోగించినదియు మైయున్నత్రిక తనతెక్కలలో పరిగణించలేదు.

సివిలియను ఉద్యోగి మర్యాద.
చెన్నపురి హైకోర్టు వకలు ఇ. దొరస్వామయ్యగారి లేఖ.
నిర్బంధితులలో నొకరి విషయమున కొంత వ్యవహార విషయమును మాట్లాడుటకు సన్నాహగా నియమింపబడిన నీలగిరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు కమిషింగరుగారిని నేను చూడవలసి వచ్చినది. ఈనెల 9 వ తేదీని చుట్టూపూము 12-30-1 గంటలకు మధ్య నేనువారి కార్యాలయమున కేగితిని. నేను నాపేరుగల చీటీని పంపితిని. కలెక్టరుగారు కిర్రవారు గారితో మాటలాడుచున్నారని చెప్పిరి గాన నేను కొంతకాలము గడి వెలుపల నాగవలసినదైనది. మరొకత సేపటికి స్పెషలు సెన్సార్సు మిచ్చెలుగారు రాగా వారికి నేను వచ్చినపని తెలిపితిని. మీరు మొదటచీటీని పంపితిరి గాన కమిషింగరుగారి నే చూచి మాట్లాడుదని మిచ్చెలుగారుచెప్పిరి. లోనికిపోయి కమిషింగరుగారితో మాట్లాడి మరల వచ్చి మీ యుదంతమును వారితో చెప్పితిని నాతో చెప్పిరి. నన్ను లోనికి పొమ్మొనగ నేనుపోయి ఆచారము ననుసరించి వందనము తెలిపితిని. కమిషింగరుగారు బర్మాదేశపు విగ్రహములకే కదలిక లేకుండ గూర్చుండిరి. ఈయమ ర్యాదకు నే నాయన వంకతుర్రీకాలము తేరి చూచితిని. ఆయనయు నావంక నల్లే చూచెను. ఆ గదిలో 4-5 కుర్చీలున్నను గూడ నన్నాయన మూర్ఖుడనవునలేదు. నేను కొంత సేపుచూచి ఆమర్యాదగూడ నాయనకు తెలియదని గ్రహించి స్వయముగ నాసనుదిగిచి కూర్చుంటిని. పిమ్మట మాట్లాడవలసిన విషయమును గూర్చి మేము సంభాషించితిమి. ఆయన సాధికారముగ ననునరములకు చాల ప్రశ్నల నడిగిరి. నాపని తెలులైన త్వరగ జరుపవలెను తొందరవలనను సెన్సరులయొద్ద పనులిట్లు జరుపవలెనను విషయమున దొరతనమువారు రహస్యముగ నాయుద్యోగి కేమైన తెలుపుదురేమోగాని బహిరంగవిధాన మేమియు లేకుండుటను నే నాప్రశ్నల కన్నిటి కిని విధిలేక సమాధానముల నిచ్చితిని గాని అవివరముల నివట తెలుపబనిలేదు.

పని ముగిసినపిదప కదలికయ్యును నలవాటు ప్రకారము మొదటి యుర్యాదను మరచి మరల వందనము తెలిపితిని. ఈసారిగూడ నాయన మానకతమును వదలలేదు. ఆయనయందును ఆయన మర్యాదయందును విరక్తత నై నే నీరలకు వచ్చితిని. నే నేపనినొక వచ్చితిని ఆయనకు మొదటనే తెలిసియున్నది గాన నాతో మాటలాడుటకు సమ్మతిలేదని ఆ విషయమును నాకు తెలిసిన సమంజసముగ నుండును.

ఇటీవలనే ఇండియా దొరతనమువారు సివిలియను యుద్యోగులు చూపవలసిన మర్యాదనుగూర్చి యొకప్రకటనమును చేసి బానియందు వివరించిరి. ఇండియా దొరతనమువారిట్టి ప్రకటనము చేయవలసిన అవశ్యకత కూగుటచే సివిలియను రాఖిక్తికి భంగకరము. అట్లు దొరతనమువారు ప్రకటించిన పిమ్మటగూడ సివిలియనులు మర్యాదనుసాటింపకుండుట చాలవంతగొలుపుచున్నది. ఆయనవలన తెట్టిలాభమునొకరినివానిపట్లనే ఆయన యిట్టియ్యదను చూపియుండునపుడు నిత్యమును అధికారము ననుసరించి ఆయనతో పనిగలిగి పోవువారి కాయన ఎట్టియర్యాద చూపునో యూహింపదగినది.

పొలిర పాలకుల కన్యోన్యమును కల్పింపవలసిన ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమున కిట్టిచక్క లభ్యంతరమును కలిగింపక మానవు. భారతీయులు అధిపానిముల నపారముగ సమర్పించుచున్న ప్రస్తుతసమయమునం దిట్టి చక్క ఆపరాధనవృత్త మగును. (హిందూ ప్రత్రిక.)

ఆహారపు లోటు.
జూలై 11:—ఆహారపుష్టి గతులగురించి లేచి స్త్రీకులలో ఆహారసంఘాభ్యుదయ చాల ఆభైర్యముగ జరిగిరి. ఉరలగడ్డలు తగ్గుటచే మరింతవెక్కున కష్టము సంభవించెను. ఆహారపుపంట సామాన్యముగ నున్నను పైనికులకు ఇచ్చినతరువాత ప్రజలకు సరిపెట్టవచ్చును. సర్కారుసంపాదము వ్యవసాయపు పంటలు చాలటలేదు. ఈ విషయమును గురించి ప్రత్రికలు చాల విచారింపుచున్నవి.

స్టీమురులో గుడ్లప్రేలుట.
మెల్బోర్న్, జూలై 11:—9 నేల టన్నుల బరువు పట్టుకొని యొక మన్న “కంబల్గుడు” స్టీమురు సిక్వీనుండి ఇండ్లాండునకుబోవు మార్గ మధ్యమున లోని మందుగుండ్లారెండు ప్రేలి పోవుటవలన విశేషముగ ఇడిపోయెను. పిమ్మట నా స్టీమురు దరి జేర్చునదెను.

సర్వ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారికి లేఖలు

సర్ - ఎస్ - సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు మాకీ క్రింది లేఖలను పంపిరి.

I

పూజ్యులకు విజ్ఞప్తి:— స్వపరిపాలనో ద్వయప్రారంభముల విధానమును తాము కొనసాగించుట చేత తాము మాతృదేశమునకు మరల నుత్సాహమును మెలరించితిరి. పంజాబు రాష్ట్రమువారు గూడ బీసెంటు నిధిని ఏర్పరచి దేశ సేవ చేయుచున్నారు. త్వరలో కొంత గణనీయమగు మొత్తమును తమసన్నిధికి పంపుకొందును. అనిబీసెంటుగారు స్వరాజ్యమును గూర్చి వ్రాసిన కరపత్రములను ఇతర ప్రచురములను దేశభావలలోనికి భాసించిరికరించి ప్రకటించినచో సాధ్యమగు వానినిదదిని లాభమును బడయు గలుగుదురు. వారినిట్టి సేవకుపయోగింపవలసి యున్నది. మరియు నీగ్రంథములు పామరజనమునకు గూడ సుపయోగించగలవు. నేనుగూడ వానినిచటి దేశభావలలో ప్రకటించి యిచ్చించుచున్నాను. కానమీరిట్టి సహాయము చేయప్రార్థితులు. మీరు ప్రతికలలలో ప్రకటించిన లేఖలను ఇతర ప్రచురములను దయచేసి నాకందచేయగోరెదము. తాము చిరతరాయురారోగ్య భరితులై దేశసేవ మొనరించునట్లు దైవమును ప్రార్థించెదము.

విధేయుడు

తపాలురాము

జమిందారు, పంజాబు

జమిందారుల సంఘమునకు కార్యదర్శి (చుదరాసు మొయిలు ప్రతిక)

II

అయ్య, బీసెంటు నిధికి చందాలసర్పించు తవవిజ్ఞప్తిని చూచిన నాటమండియు, నాకీ క్రింది తనిధికి చందామొసగి, తద్వారా విద్యుక్తమునకుగావలెనని సదా తలంచు చుంటిని. ఇటీవలివరకు నాకొక కావైన చేత బడకుండుటచే, ఇదివరలో చందా నొసగ జాలనందులకు చింతించుచుంటిని. నేనిచటి కర్ణాటకల యందు బి. ఎ. సినియరు తరగతి విద్యార్థియై యున్నాను. నిరుపేదను. బీసెంటువద్ద వేతన మొసగ కుండిన యెడల గతవత్సరముననాకు విద్యాభ్యాసము నున్న యయ్యెడిది. ఆమె నిర్బంధావాసము, 559 నెంబరు ఉత్తరువుల మూలమున నా వేతన మాగిపోయినది. ముందు చదువుసాగుట కధ్యంతరము గలిగినది. అయినను, నే నొకరూపాయిని శ్రీ బీసెంటునిధికి మని యార్జించి ద్వారా పంపుచుంటిని. నా స్వల్పధనమును దయతో పరిగ్రహింప వేమచున్నాను. నిరుపేదగ నుండి చందానెల యొసగవలయునని మీ రాతేలింపవచ్చును. కాని బీసెంటువద్ద నా కొరవైన సహాయము, ఆమె ఇండియాదేశమున కొనరైన యయ్యలగు సేవ జేశభక్తి తమయెడ గౌరవము నున్న పురిగొల్పినది. తమచే నెలకొల్పబడిన శ్రీ బీసెంటు నిధికి ధన మొసగుట దేశహితమునకై సుపరిచుట.

మూడు పూటలు భోజనము మానుకొని, రెండు పూటలే భుజించి యీరూపాయిని మిగిల్పితిరి. ఒక నెలవరకు మధ్యాహ్నపు భోజనమును మానుకొన నిశ్చయించితిరి. ఇతర ధారాము కానరాక, నాయగోగ్యమున కేహనియు గలగకుండిన, నేనిష్టయిక వైదుమూసములవరకు రెండు పూటలు భుజించి నెలకొక రూపాయి నొప్పన వెనుక వేసి నిధి కర్పించును ఈ లోపున శ్రీ బీసెంటు మాత స్వేచ్ఛను బడయుగాక. ఇంతకంటె నధికముగ ధనమును గూర్చ జాలనందులకు చాల చింతించుచుంటిని. చుట్ట మున్నగు నభ్యాసములు మానుకొని మరి కొంత ధనమును సాధ్యమై, నట్టి యభ్యాసములు నాకడ గానరావు. ఈ లేఖను ప్రచురింప నాకిష్టము లేదు. శ్రీ గామ చంద్రుండువలె సహాయమును దయతో నావరించినట్లు తాము నాస్వల్ప సహాయము నంగీకరింప వేమచుంటిని. మనః పూర్వకముగ నీస్వల్ప వైకమును సమర్పించుచు వైకము పంపుచు నిండుమనస్సుతో దైవమును ధ్యానించు చుంటిని.

గోపాలకృష్ణ.

అనిబీసెంటువద్ద గారి నిర్బంధ ప్రవాసమును గురించి ఆక్షేపణసభను జరుపుటకు చెక్కుచుండి ప్రముఖులు తమయొక్కరినందున వారు నిర్ధారణచేయు దినమున తాము కూడవచ్చి కలకత్తా పురమండలమున ఆక్షేపణ సభను సమావేశము చేసెనని కలకత్తా పేరిపు గారు రాయ సంతోషనాథాచార్య జమిందారు గారికి తెలియజేసిరి.

III

పదునైదు రూపాయలను శ్రీ బీసెంటునిధికి సమర్పించుచుంటిమి. నేడీ మొత్తము మనిఆర్జున ద్వారా తమకు పంపబడినది. హోమురూలు ఉద్యమముతో సఖ్య మొనర్చుకొనుటయు బీసెంటు ప్రభువులకు నిర్బంధావాసము విధించిన అధికారలచర్యను ఖండించుటయు మా పనిత్రవిధులని మేము తలంచుచున్నాము.

నిర్బంధావాసవిషయము కై యగువరకు ఈ తీరననె ప్రత్యమంప నిశ్చయించితిమి. నిర్బంధావాస విత్త యచరకాలముననె అంతమగునని విశ్వసించుచున్నాము. పద్యము లెట్లుండునదియు గమనింపక స్వరాజ్య సమితివారు తమకార్యములు సత్కృత్యాచ సామర్థ్యములతో నడిపింప నగును. ఇట్లు నడచినందువలన అనుకూలములగు పునరాసాను లేర్పడగలవు. మనలో భిన్న భిప్రాయములు కొందరున్నట్లు గావచ్చుచున్నది. భిన్నాభిప్రాయములందుట సహజముగాదు. ఇట్టి వారందరుని యదివరలో నే యనుకొంటిమి. యుక్తాయుక్తవిచక్షణ సామర్థ్యములేని వీరల మనము పరిగణింపవద్దు. తమబలములు వారు గూర్చుకొనినంత మాత్రమున హోమురూలునకు గాని, తత్సన్నితికిగాని ఎట్టి యుపద్రవమును కలుగ నేరదు. మనస్సాక్షిగ, దృఢమనస్కులమై, శాస్త్రీయమగుమాగ్ధములను మనము మన విద్యుక్తములను నెరవేర్చవలయును. ఇప్పటి మనమొజలింక నరణ్యకోదనములు గానేరవు. మన వాదమును దొరతనమువారు వివరలయును. క్రిష్టనులగు మన మువ్వురు నిర్బంధితులను బంధనిముత్తల మొనర్చవలసినదని కోరుట మన ప్రథమవిధి. ఇతర నిధులకు హద్దులున్నవి. ఒక కార్యము కొరకు నెలకొల్పబడి, కార్యము కాగానే, మాయబడును. కాని బీసెంటునిధికిట్టి పరిణామములులేవు. మున్ముందనిధియందు ప్రోగగు ద్రవ్యమును జూచిన మనకే ఆశ్చర్యము గలుగును. నిధిద్రవ్య మంత విస్తారమగును. ఇట్లు గూర్చబడిన ద్రవ్యము హైందవ జాతి దనియును, జాతీయకార్యముక్రింద నిధనము వెచ్చింపబడుననియును ప్రతివ్యక్తియు గ్రహింపనగును. — న్యాయ ఇండియా.

హోమురూలు లీగు చెన్నపురి నూతనసభ్యులు:— ఇటీవల బీసెంటువద్ద ప్రముఖులకు నిర్బంధావాసము విధింపబడిన పిమ్మట లీగునందుచేరినవారి సంఖ్య చాల హెచ్చినది. ఇటీవల చేరిన వారిలో ఎస్ - కస్తూరి రంగయ్యంగారు (హిందూ ప్రతినిధి) మానసియలగు బయ్యారాసిం హేశ్వరశర్మగారు (స్వరాజ్య శాసనసభాసభ్యులు), డాక్టరు ఎం - సి - నంజుండరావుగారు, కే - ఎస్ - అయ్యలయ్యగారు) సి - ఎస్ - వెంకటాచార్యగారు, ఎ - రంగస్వామి అయ్యంగారు, మున్నగువారు ప్రముఖులు. మా కే - రామయ్యంగారు టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు, వేమవరపు రామచాగు పంతులుగారు, మున్నగువారు చేరుట కంగీకరించినది తెలిసినది. సంపూర్ణమగు పట్టిక హోమురూలు లీగుదినమగు సోమవాసమునాడు ప్రకటింపబడును.

నిర్బంధవాస దినోత్సవములు:— జూనునెల 16 వ తేదీని నిర్బంధవాసములు విధింపబడెనుగాన ప్రతి నెల 16 వ తేదీని ఉత్సవములను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. కాన ఈ నెల 16-వ తేదీని ఈనగరమున మైలాపూరు 2 తిరునాళ్ళే డి రి జాడ్జిలపురు 4 ఎగ్నూరు 5 రాయపేట 6 వెంకటాచార్య కృప్రదేశములగు సభలు జరుగును. తక్కిన పేటలలో గూడ జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నాను. ప్రముఖులగు వారు అంగభావయందును దేశభావలలోను సంగ్రహముగ నుపన్యసించెదరు. స్వదేశీ వ్రతప్రమాణమును చేయగోరు వారు చేయుట కవకాశ మొసంగబడును. ఉరేగింపులను జరుపుటకుగూడ నాలోచించుచున్నాను. వివరములు కేపు తెలుపబడును. రాజధానియం నితరభాగాములందుగూడ మత్సరములును సభలును జరుగునని విశ్వసించెదము. ఎల్లరును అధికోత్సాహముతో పనిచేయ గోరెదము.

చెన్నపురిలో స్వదేశ వస్తువిక్రయాంగణము:— ఈస్థానము నేర్పురుదులకు స్వయము సంసిద్ధమైనది. సోమ వారమునాడు జరుగు మత్సరముల సంబంధమున ప్రారంభోత్సవము జరుగగలను. వివరములు ముందు తెలుపబడును.

బి. వెంటెన్ సలిగారు మైసూరునందు అసిస్టెంటు లేడి మెడికల్ డాక్టరుగ నియోగింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

అనిబీసెంటువద్ద నిర్బంధావాసమునుగూర్చి నిన్నటి (5) సాయంత్రము రాజమహేంద్రవరమున న్యాయబహుగావు గారి ఆద్యక్షత్వక్రింద సభజరుగెను. అనిబీసెంటుగారి పత్రమును గుఱుపుబండిలో నాకేగించిరి. పావులన్నియు మాయబడెను ఎవ్వమను మాయని మార్వాడీలను తమపావులను మూసిరి చిల్లమర్తి లక్ష్మీవృసింహుగారును మఱికొందఱు నుపన్యసించిరి. ఆక్షేపణ తీర్మానమును హిందూదేశ కార్యదర్శిని, రాజప్రతినిధిగారికిని తంలివార్తమాలమున పంపిరి. బీసెంటు నిధి కొరకు చందాలు వేయబడెను.

ఈక్రింది తంలివార్తను చెన్నపురి స్వరాజ్య సమితి ఆధ్యక్షులగు సర్ - సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కె - సి - వి - ఇ - ఎల్ - ఎల్ - డి గారిచే అంగముఖ్యుడై లాయిడ్ బార్నికి పంపిరి. బీసెంటు వాడియా ఆరంజేలు గార్ల నిర్బంధావాసమును రద్దుపజువలె ననియు, వివిధ రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యావోళనము నణచుటకు రాష్ట్రాధికారు లనుసరించు తంత్రమును తీసివేయవలయు ననియు హిందూరాజధాని సంఘమువారు పంపిన తంలివార్తను చెన్నపురి స్వరాజ్య సమితి వారెంతయు నామోదించు చున్నారు. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును హిందూదేశమునకు క్రమమున నొసగెదమని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించి యున్నదము గి సి న త త్త ణ ము వాస్తవములగు రాజకీయ సంస్కరణములను స్థిరముగ నేర్పలుపవలెను. నిర్బంధావాసములనుగూర్చి హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు ప్రకటించిన ప్రత్యుత్తరమునుగూర్చి సంయుక్త రాష్ట్రముల సంఘాధ్యక్షుడు పంపిన తంలివార్తతోగూడ చెన్నపురి స్వరాజ్యసమితివా రేకీభవించుచు ఈవిషయము నందును ప్రభుత్వమువారెడనున్న సమాధానము నిర్బంధపు ఉత్తరువులను రద్దుచేయవలెనని కోరుచున్నారు.

రాజమం ది హిందూత్వయాత్రీకత్ కంపెని, అందు ఎలక్ ట్రిక్ సినిమా.

ఆంధ్రదేశంబునం గల విద్యాధికులగు బెద్దలు జాలమంది, దీనిసాటియైన సమాజము మరీయొకటి లేదని యభిప్రాయము లొసంగి, అనేక బంగారు పతకములును, అనేక బహుమతులును, నొసంగి యున్నారు. అదియునుగాక, పరిష్కారదర్శనములయందు వెండి విగ్రహములను గెలుపొంది యున్నారు. రంగస్థలము, శాలలంతయు, ఎలక్ ట్రిక్కు-దీపములు పంకాలు వస్త్రాలచే నమర్పబడును. నీరులు, దుస్తులు మొదలగునవి, యన్నియును, బొంబాయి మున్నగు మహాపట్టణములలో గల పార్శ్వకంపెనిల కెందును మా సమాజము తీసిపోవదు.

రాజమహేంద్రవరపు నర్తక సంఘమువారు వేసేసంహారనాటకమును శ్రేష్ఠతరముగా బ్రదర్శించిన వారికి (రు. 300 విలువ గలది) నుదర్శన ప్రక్రమను బంగారుపతకమును, నొక జయ ధ్వజమును, నొసంగుటకై నిర్ణయించి, మా ప్రదర్శనమునకు మెచ్చి మా కొసంగిరి. అది మా కొసంగిన తేదీ మొదలుకొని మాకన్న మిన్నగా బ్రదర్శించిన వారికి దానిని మే మిచ్చుట కంగీకరించి స్వీకరించితిమి.

శ్రీమ కాలములో మేము విజయనగరములో నయోగ్య మైదానమునందు, వేమభాపు పెద్దగుడారమున, కొన్ని నాటకములను బ్రదర్శించెదము. ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లరును, వీక్షించి యానందించి, మమ్యానందింప జేయ గోరుచున్నారము. నాటకము లేని యితరదినములందు, ఎలక్ ట్రిక్కు- సినిమా, (బయస్కోపు) ప్రదర్శనము జరుపబడును.

ఇట్లు విధేయుడు, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు.

ప్రస్తుతయుద్ధము దాదాపువ్యయము.

అట్లు పి. హామిన్ గారి లేఖ.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు 7,000,000,000 పౌనులు ఋణము పుచ్చుకొనుచున్నది. దీనివలన యుద్ధ సుంకమును ప్రైలు పురుషులు బాలురు నందరును గూడ భరింపవలసి యున్నది. దీనిలో నిజముగ నెంతభాగము యుద్ధమునకు వ్యయమగుచో మనము చూడవలసియున్నది. సరియైన యుద్ధవ్యయము మెప్పుటికిని తెలియదు. అది అగణ్యము. మనక ప్రాణనష్టము, ప్రభలు క్షీణగతులును అంధులును వికలాంగులునై సామర్థ్యమును కోల్పోవుట, లాభకరములగు పరిశ్రమలను యుద్ధవస్తునిర్మాణముకొరకు పరిత్యజించుట, అంతర్జాతీయవ్యాపారమునకు భంగము కలుగుట, ప్రజలసాత్త్వ నష్టమగుట, మున్నగు నసంఖ్య క్షితికములగు విషయములు గణనాతీతములు. ఋణములవలనను పన్నులవలనను యుద్ధవ్యయములను కొంతవరకు గణాంతం నరకాశముకలదు.

ఈ మహాసంగ్రామ ప్రారంభమున మొదటిమూడు దినములలోనగు యుద్ధవ్యయము మరయొక పెనామూ కాల్యము కట్టించుటకు వలయు మొత్తమునకంటెను హెచ్చుగానుండు నని ఎవ్వరయి మూడించి యుంచునని నిజముగ నెట్టి వ్యయమైనది. ఏమి పుల్కరముందిరములకు కట్టుటకు వలయు మొత్తము నిత్యమును వ్యయమగుచున్నది. ఈ మధ్యము ప్రారంభ మగుటకు పూర్వము 125 వత్సరములలోపున జరిగిన 20 మహాసంగ్రామములకును కలిసి 22,000,000,000 పౌనులకంటె నధికమగు వ్యయముకాదు. 1916 వ సంవత్సరాంతమునకు న్యాయాధారము మైయున్నగు ప్రతికలు వ్రాసిన మాజీ వాస్తవము బట్టి 61,000,000,000 పౌనులు వ్యయమైనది. ప్రస్తుతము దినమునకు 105, 000, 000 పౌనులు వ్యయమగు చున్నది.

వివిధ దేశముల వ్యయములు.

Table with 3 columns: దేశములు (Countries), మొత్తము వ్యయము (Total Expenditure), ప్రస్తుతము దినవ్యయము (Daily Expenditure). Rows include US, UK, France, Germany, Italy, Japan, etc.

దీనివలన మూగోపురదేశమున ప్రతిదినమున 105,000,000 పౌనులు వ్యయమగుచున్నదని వ్యవస్థాపక కార్యము. ఈ మహా యుద్ధమునకు సంబంధించిన వస్తువుల ఆరుమాసములకును 61,000,000,000 పౌనులు వ్యయమైనది. గత 125 వత్సరములలోను జరిగిన అన్ని యుద్ధములకును 22,000,000,000 పౌనులు మాత్రమే వ్యయమైనది.

ఇటలీ వర్తకము.

ఒక వాస్తవ లాభనష్టములు.

జూలై 11:- గత తేదీతో అంత్యమగు వారమున 527 వర్తక కౌకలు ఇటలీ దేశపులయందు సుశీతముగ ప్రవేశించినవి. 435 కౌకలు దేశపులయందు పయనమై వెడలినవి. రెండువారములు, 10 దినముల తరచుపరీక్షలు అలస్యముగ వచ్చిన ఒక పొగమోడము అంతర్జాతీయతే న్యూఢిగినది. ఈ పొగ అంతర్జాతీయముల బానిసందీ తక్కినవారికి సాధారణముగా.

వృత్తాంతములు

:-:-:-:-:-

మైసూరు సంపాదకు పించెనదారులకు ప్రతి నెల 1-వ తారీకున పించెనలను బట్టాదాచేయుట ప్రజలకుచాల కష్టకారణముగా నున్నదిగాన ప్రతి నెల కడపటిదినము నాడే పించెనలను బట్టాదా చేయుటకు మైసూరు ప్రభుత్వము వాంగీకరించిరి. కడపటిదినము అది వాస్తవముగా నున్నచు నెలపు దినముగానున్నను మరుసటి దినమున పించెనల నిచ్చెదరు.

గ్రామసంఘము:- పెద్దయెనుకూరుకు 25 కిలోమీటర్ల తేదిని శ్రీమంత వోరగుడి వేంకటాద్రి వి. ఏ. చంద్రమౌళి చిరంబరరావు పంతులుగారు విచ్చేసి గ్రామసంఘము సొక దానిని నెలకొల్పిరి. దీనికి రావుగారి గోపాలకృష్ణయ్యగారి రథ్య తొలుగను, ఉప్పలూరి లక్ష్మీనరసింహము కార్యదర్శిగా నేర్పాటు చేసిరి. కాని యింతవరకు కార్యదర్శి గ్రామపురోధి వృద్ధి నిమిత్త మొక సభగాని, తీర్మానముగాని చేసియుండ లేదని మొకవిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

కలకత్తా నగరమున గడచిన మంగళవారము పది పండుగకు గంటలవేళప్పుడొకడు సాగవైన చిన్న కుక్క పిల్లను వెంటిండు పీడిగుండ నడిమియకొని నోపు సమయమున అకస్మాత్తుగా నెడదో దానినదడుకు వచ్చి దానినోటిలో తన తుపాకినివెట్టి కాల్చి దానిని చంపివేసి దానిమెతుకులతో లుపటకాను. తీసికొని పారిపోయెను. పీడి యందు కాపురముండువాండ్రందరును తమ బిడ్డలు పలుమారు బయట నాడుచుండుటచే తుపాకి ధ్వనిని చాల భయపడిరి.

కుక్కను చంపవోయి మనుష్యుని చంపుట:- వెలీసా విట్టులు మావరెండెంటుగానైన సి. ఎఫ్ వేగారు గతబుధ వారము ఉదయము 9 గంటలకు తమబంగారా ప్రాకారము లోని కొక ఊరకుక్క వచ్చుటచూచి దానిని తమపిస్తోలుతో కాల్చిచంపుటకు యత్నించి పిస్తోలును కాల్చిరి. అందుండిన గుండు ప్రమాదమున నెదురుగా వచ్చుచుండిన కాకరుకు తగిలి వాడు వెంటనే మరణించెను. కుక్క ఆధ్వనినినిరనుక్షితిముగ నావలకు పారిపోయెను.

కుక్క చనిపోయినందున దుఃఖించుట:- కుక్కలను పెంచువారికి మాత్రమే జంతువులకును మనుష్యులకును ఉండు ప్రేమ తెలియును. కొలంబోలో ఒకనినదడు వెట్టికుక్క ఉండి నట్లు వానిపై తేనుచేయబడెను. అది ఒక మజ్జువానిని కఠిని మరికొందఱు మిదబకుచుండెను. మేజ్జీటుగారు దానిని తుపాకితో కాల్చి చంపివేయుటకు ఆజ్ఞయొసంగిరి. ఆ ఉత్తరల ను ఒకగానే కుక్క యజమానుని భార్య గొంతెత్తి ఏడ్వసాగెను. ఆమె నోదార్పుటకు ఆమెధర్మక్షేత్రము సాధ్యమయినది కాదని తెలియుచున్నది.

గత తనివారమునాడు చేయబడిన నెనటుసభవారి తీర్మానమును ననుసరించి న్యాయకాస్త్రు కావారు స్వాతంత్ర్య అక్టోబర్ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున ఆరులలోనున్న కాస్త్రును ప్రకారము విశ్వవిద్యాలయ పటాలమును హిందూ దేశరక్షక వైద్యముతో చేర్చు నధికారమును వర్ధించుటకు బుధవానమనాటి మధ్యాహ్నమున సమావేశమైరి. ఇట్టిదశమున తయారచేయుటకు విశ్వవిద్యాలయపు సామ్యును విమోగించ వచ్చునాయని సిండికేటు వారకుగ న్యాయకాస్త్రు క్షేత్రమువారు హాదదని బహు సొసంగిరి.

దళారీ కేసు:- కాకనగరవాస్తవ్యులగు రాజామనిషి మదూలాలో గారికి 10,00,000 రూపాయలను ఒకరినదడుండి బదులు ఇచ్చించినందుకు తమకు 20,000 రూపాయలు మరతుల ప్రకారము దళారీరావతనని వెంట్రాబీమిస్సరుగారు రాజామనిషిమదూలాలో గారిపై కాలోదావాతెచ్చి 20,000 లను మనూలుచేసికొనుటకు అజ్ఞనుబొందిరి. కాని అసలునందు కేసుకొట్టివేయబడెను. వైకొన్సలేయ్యవైలండను ప్రవీకాస్సిలు వారికి అసలు చేసికొనుటకు నెలగొంగురుటకు వెంట్రావ మిస్సరుగారు కలకత్తా హైకోర్టులో దరఖాస్తుచేసిరి. దరఖాస్తు ఆరానిరిగెను.

మెసపోటేమియా యుద్ధము.

లండను, జూలై 12:- మెసపోటేమియా ఎక్స్ పెడిషన్ నరి స్తోర్సునకు మార్చి 31 తేదీవరకు 7 మాసములు అధిపతిగానున్న 57 వైస్సీ మాడేగా టిలుల వ్రాయుచున్నాడు. తొడ్డాడు పతనానంతరమువరకును సన్నాహములకును, ఆన సంగం దనములకును, తగిన కాల నియమము చేయబడెను. దేశ కాల సాత్రమొ లెంతిదయోత్యా తేములుగ నున్నప్పటికిని బ్రిటిషుఇండియను దళము లత్యంతో త్యాహ భాగ్యములతో విజయవంతముగ ముందున కరిగినవి. వానికి నావికాదళములును తగిన సహాయ మునర్పించి, అని వివిధ సంఘములవారు విశదీకరించిరి. ఇటీవలి మెసపోటేమియా కమిషనువారి నివేదనము జనరలు మాజీగారి ప్రచురములు విశేషముగ నాకర్షించుచున్నవి. అందు ముఖ్యముగ జలము నందలి రహదారి యేర్పాటులగుచ్చియు, ఆసుపత్రి యేర్పాటులగుచ్చియు వ్రాసిన విషయములు మిక్కిలి యాకర్షణీయములు. అందునుగూర్చి వారిటుల వ్రాసియుండిరి. "నవీముగ నేర్పరుపబడిన నీటిరహదారి యేర్పాటులు చాలబాగున్నవి. రాత్రిందివముల నేకపడవలు నిరంతరము దానిమీద నడుపబడుచుండెను. అందువలన రణరంగమునందలి వైద్యములకు వలయునంత సామగ్రి వచ్చుచుండెను. మా యాసుపత్రిలలో అనసరమునకు చాలినకంటెను ఎక్కువకు ఉపచారముల తేర్పాటులు జరుపబడెను. యుద్ధము జరుగునంత కాలమును గాయము బొందిన వారికి వెంట వెంటనే సాధారణ సాధకములతో సమరాయములు జరపబడెను. రంగమున గాయములతోబడిన వారి కొనర్చిన తాత్కాలిక సహాయములును, వారి నతి నేర్పుతో వెంటనే ఆసుపత్రిలకు గొనిపోవుటకు చేసిన ఏర్పాటులును స్తుతిపాత్రములు. ఇంగ్లండునుండియు, హిందూదేశము నుండియు, ఈజిప్టునుండియు ఆయావీరతనములవారు స్త్రీసముగ నాకు కావలసిన పలువిధ సహాయములకు వారికి నామహాభూష్టక నందనములు.

బాలికాపాత శాలలు.

నూలుకడికి సంఘకు బహుమతులు. కృష్ణజిల్లా కవుతవరమునందలి వ్యవేశవస్తు ప్రోత్సాహక సంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

నేతపరిశ్రమలో మనదేశము పూర్వకాలము నందెట్టి యాన్నత్య దశయందుండెనో నేడెట్టి హింసనీలి యందున్నదో దేశక్షేమ విచారకులయిన వారికెల్లదెలసియేయున్నది. ఇతడు మనబాలికా పాతశాలలయందు సాధారణముగా నేర్పబడుచున్న కుటుంబి ఉన్నియల్లిక సంగీతములతో బాటు నూలు వడకుటను గూడ ప్రోత్సాహకరమగుదేశముతో నీక్రిందిబహుమతులు తేర్పాటుకాబడినవి.

నియమములు.

- 1 కృష్ణా జిల్లా నరిహద్దులలోనుండు బాలికా పాతశాలలలో జరుచుచున్నదే బాలికయైన నీలబాచుకులకు బ్రతుకొప్పవచ్చును. 2 రాబోవు ఆక్టోబరు మాసములో కడపటి భాగమున పరీక్ష జరుగును. పరీక్షకులే ఆయా గ్రామములకు వచ్చి పరీక్షించి వెళ్లి తుదకు పర్యవసానములను పుత్రికలలో బ్రకటింతురు. 3 ప్రతిదరఖాస్తుకకు ఒక అకా తపాలాచీటి దరఖాస్తు రుసుముక్రింద పంపవలయును. దరఖాస్తులన్నియు భాద్రపద బంగళాలోగా మా కార్యస్థానము చేరవలయును. 4 దరఖాస్తు నమోనాలు కొరత వారికి నుచితముగా బంపబడును. దరఖాస్తుదారిణాలచే మూడుగంటలసేపు నూలుకడికించి వడికిన నూలు యొక్క పోమాణము నాణ్యము వడుకుటలో నేర్పరితనము మొదలగు వానికి విడివిడిగా గుణము లేర్పరచి పరీక్ష చేయబడును.

పూర్వకాలప్రమామాలు రాట్నములతో నేనూలుకడుకచచ్చును బహుమతుల వివరము.

మొదటి బహుమానము ౧00 రూ. రెండవ బహుమానము ౧౦ రూ. మూడవ బహుమానము 50 రూపాయలు.

బహుమానములు కొక్కరూపమున గాని లేక బహుమతి సంపాదకురాండ్ర యిష్టప్రకారము వస్తురూపమున గాని యొకరిక బడును.

పాత వార్షికును దీసివేయుట.

కల్లసామానునకు రెండవమారు వార్షికును వేయవలెనంటే ప్రాతవార్షికును దీసివేయవలెను. అందుకొరకు గులుపైన పూర్వము దానికి పలచని సరివేసును (Glue) పూచివేయవలెను. ఒక రాత్రి నుంచివేసినతొడల ప్రాతవార్షికును సరివేసుతో కలిసి డిడి రాలి పోవును. పా||జ||

THE GREAT WAR

Resignation of Mr. Austin Chamberlain

Enemy Headquarters at Kalusz Captured by Russians

Germany's Surprising Stroke in Belgium

LITTLE EFFECT OF SUBMARINISM ON BRITISH SHIPPING

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

Resignation of Mr. Chamberlain

LONDON, July 12.

Mr. Austen Chamberlain has resigned.

SUBMARINISM.

10% of British Shipping Lost.

Hopeless for Germany to Starve England.

LONDON, July 12.

The "Times" commenting on the reduction in losses of shipping estimates says that two million tons or ten per cent of the British tonnage have been destroyed in six months indicating that the task Germans have undertaken is beyond their power because Germans announced that a million tons would be destroyed monthly and that this would be necessary for the achievement of their ends. The "Times" call does not take into account the replacement of lost ships either by interned ships or new construction.

Warning Against Air Raids.

Observation Posts.

LONDON, July 12.

In the House of Commons, Mr. Cave stated that arrangements were being made to establish a wide circle of observation posts around London with a view to warning the public of the approach of enemy aircraft.

Mesopotamia Expedition.

Sir Stanley Maude's Report.

Hospital and Transport Arrangements Commended.

LONDON, July 12.

A despatch is issued from Sir Stanley Maude in command of the Mesopotamia Expeditionary Force, covering seven months up to 31st March. He shows that the period was equally divided between preparations and subsequent operations leading past the fall of Baghdad. He describes how the advance was successfully carried out in the face of the most difficult conditions through the tenacious spirit and gallantry of the British and Indian troops brilliantly seconded by the Navy. The recent disclosures of the Mesopotamia Commission attract attention to and create a special interest in General Maude's references to the present water transport and hospital arrangements. He states that the newly formed inland water transport directorate is so well organised that night and day an endless chain of river craft pass up and down the river, thereby assuring the maintenance of the troops at the front. General Maude further says that our well equipped hospitals were more than adequate to meet the calls on them and throughout the operations the evacuation of the wounded was carried out on model lines. The arrangements for the comfort and rapid transfer of patients from field units to hospital reflect much credit on those concerned. General Maude thankfully acknowledges the prompt response to his demands from England, India, and Egypt.

Constituent Members of Committee.

LONDON, July 12.

In the House of Commons Lord Stanley, announcing the appointment of Sir H. Birch-enough as Chairman of the Committee on Empire Cotton-growing stated that the Committee would investigate and advise the Government as to the necessary measures by which the industry could best be developed. The names of the Committee would be published immediately. It would include cotton-spinners, manufacturers, merchants, and operatives' representatives of the British Cotton-growing Association, the Foreign, Colonial, and India Offices, the Government of India, and the Indian Cotton Industry. Also the Governments of the Dominions where cotton-growing could be developed would be invited to send representatives.

Empire Cotton Committee.

The Indian Element in it.

LONDON, July 12.

The Empire Cotton Committee includes Mr. D. T. Chadwick and Mr. L. J. Kershaw representing the India Office and the Government of India respectively. One representative of Indian spinners and one of merchants will be nominated.

East Clare By-Election.

Won by a Sinn Feiner.

LONDON, July 12.

The following is the result of the by-election in East Clare, the seat formerly held by the late Major William Redmond:—
Mr. De Valera (Sinn Feiner), 5,010.
Mr. Lynch (Nationalist), 2,035.

British Aircraft Output.

Increasing by Leaps and Bounds.

LONDON, July 12.

The Minister of Munitions, in an interview, said that a thousand factories were manufacturing aeroplanes and the output was increasing by leaps and bounds. It now exceeded three times last year's total and on December 31st would double last April's total. The monthly output of aeroplane engines had more than doubled in 1917 already, and would be redoubled before December 31st. The Ministry's aeroplane programme was one of maximum production.

Labour Troubles and Aircraft.

LONDON, July 12.

It is announced that the Labour troubles in April cost us between one hundred and fifty and two hundred aeroplanes.

THE MESOPOTAMIA REPORT.

Court of Enquiry to Sit.

Its Constitution Announced.

LONDON, July 12.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that a Court, composed of three Officers and two persons holding high judicial office would enquire into the conduct of the persons implicated by the Mesopotamia report. The Law Officers of the Crown would present the case and proceeding would as far as possible be public.

British Shipping.

A Week's Traffic and Losses.

LONDON, July 12.

The Admiralty announces that the arrivals during the week numbered 2,895 and sailings 2,798. Fourteen vessels over and three under 1,000 tons were sunk and seventeen were unsuccessfully attacked. Three fishing-vessels were sunk.

Mr. Roosevelt's Son.

Accepts Commission in British Army.

LONDON, July 12.

Mr. Karmit Roosevelt has accepted a commission in the British Army in Asia Minor and has been given his discharge from the Officers' Training Corps at Plattsburg.

America

Prohibition to Trade with Enemy.

LONDON, July 12.

WASHINGTON.—The House of Representatives has passed the Government's Bill prohibiting trading with the enemy and the latter's allies and providing for seizure by government of any property and patents.

War Prices and Heavy Freights.

President's Warning.

LONDON, July 12.

WASHINGTON.—The President has issued a warning to all concerned that attempts to extort unusual war profits will not be tolerated. He says American ship-owners are doing everything that high freights can do to make victory impossible. The president believes however that when shipowners realise the situation they will alter this state of affairs. He is also confident that business men generally will realise that victory and defeat are involved in the problem of war prices.

Italy

Italian Shipping.

A Week's Traffic and Losses.

LONDON, July 12.

ROME.—Shipping figures for the week ending the 8th inst. show that 527 vessels arrived in Italian ports and 435 left. Two steamers, ten small sailing ships and one overdue steamer were sunk. One was attacked but escaped.

TELEGRAMS.

Germany

Peaceful Revolution in Germany

Anticipated.

German People's Desire to Live as

Free People.

LONDON, July 12.

AMSTERDAM.—The "Vorwärts" publishes a notable article in which it is asserted that it is impossible to doubt that German Empire is on its way to a peaceful revolution.

If the present crisis does not lead to decisive results it will soon be repeated in more intense form with more unpleasant surroundings. The "Vorwärts" demands the formation of parliamentary Government which will bring peace. The Germans need to live as free people among free peoples.

The "Deutsche Tageszeitung" the organ of the National liberals retorts with the demand for the dictatorship of Hindenburg-cum-Ludendorff.

Holland

British Blockade of N. Sea.

Reply to Dutch Protest.

LONDON, July 11.

Regarding the Anglo-Dutch communications concerning the placing of a new British minefield in the North Sea, Reuter learns that the Dutch Government has been fully informed that the British action is solely and specifically dictated by military consideration and is not directed against the economic interests of Holland. The Netherlands has also been reminded that there is no similarity between the measures taken by Britain and those taken by Germany, for the latter denies the use of the seas to all neutral shipping. Britain therefore maintains that it would be more reasonable for Holland to protest to Germany against the latter's illegal action than to complain of Britain's action.

Greece

Evacuation of Epirus Imminent.

LAHORE, July 12.

LONDON, July 12th.—The "Daily Chronicle's" correspondent in Athens says that, following the Greco-Italian negotiations, the evacuation of Epirus by the Italians is imminent.—("C. & M. Gazette" Special Cable.)

Belgium Front

Germany's Surprising Stroke.

Various Expert Explanations.

LONDON, July 12.

The German stroke in Belgium is admittedly surprising but it is not regarded as serious. It is a fresh proof of the certainty of capturing almost any advanced trenches with sufficient artillery preparation and Germans have a mass of their biggest guns in Belgium coast, a sector of which they have converted into a most powerful entrenched camp. Every confidence is felt that General Haig's reply will be speedy and satisfactory. Germans in Belgium have lately been experiencing the effect of British Sea, Air and land power. Hence their thrust may be attempt to forestall the suspected general attack by the allies or possibly it may be dictated by the necessity of stimulating flagging patriotism at home while some experts are of opinion that it is movement made in preparation for another retreat as the smashing of line here would give the Germans the necessary hinge for such a retreat.

Russian Front

Kalusz Captured.

LONDON, July 12.

According to information received by the Russian Ministry of War Russians have captured Kalusz, enemy general headquarters, twenty miles south-west of Halicz.

Operations Developing.

LONDON, July 12.

A Russian Wireless communique says:—Our operations on the Dniester and Lomnitz continued to develop yesterday. Enemy is taking advantage of the intricate terrain and is holding back our advance westward of Bohorodzyany upon Grabovka-resolwa-kriviz front.

Fall of Halicz.

The Captures.

LONDON, July 12.

We continued the pursuit in the direction of Dolina. We occupied Halicz at midday on Tuesday and our advanced detachments crossed to the left bank of the Dniester and reached the valley of the Lomnitz, which we crossed occupying the villages of Bladnik and Babin. We have taken over ten thousand prisoners in the fighting at Dolina since Sunday, eighty guns and a large number of French mortars and machine-guns.

Importance of the Capture.

After the recent pictures of the condition of Russia leading to the belief that a really effective offensive was about the last thing possible, at least in 1917, the capture of Halicz, following upon last week's successes, comes as another pleasant surprise. This brilliant victory places in General Brusiloff's hands the principal junction of the railway following the river Dniester to Lemberg and, if he manages to take Brzezany also, as is hoped, he will have another important railway centre from which the advance towards Lemberg may be pushed simultaneously.

TELEGRAMS.

A Fully Organised Offensive.

The latest development of the Russian offensive seems to indicate that General Brusiloff's move aims not merely at holding big enemy forces, as was at one time thought in many quarters, but is a fully organised offensive, with important objectives which has hitherto been skilfully pursued by large co-operating forces. Incidentally the impression is being confirmed that General Brusiloff's bombardment is really at the bottom of the alarm in Austria and of crisis in Germany.

According to Plan.

LONDON, July 12. A wireless German official communique says: Our movements south of the Danube have been executed in accordance with a plan. The English artillery set fire to several villages on the Struma plain.

British Front

Enemy Successfully Driven Off.

LONDON, July 12. Field Marshall Haig this afternoon says: "We successfully drove off an attempted raid last night southward of Lombardzide".

The Situation at Nieuport.

Enemy Gains Ground at Monchy.

LONDON, July 12. F. M. Sir Douglas Haig in last night's communique says: "The enemy's activity at Nieuport has diminished. Ours continue to be active. The enemy pressed back slightly our advanced posts eastward of Monchy-le-Franc on a front of eight hundred yards. We drove off an attempt north-westward of Lens. The weather prevented aerial activity until the evening. We bombed during the night two aerodromes. All our machines returned safely."

The Enemy's Success Discussed.

LONDON, July 12. The Military correspondent of the "Times" points out that the British only recently took over the dunes sector north of Nieuport from the French. Hence they are not yet thoroughly acquainted with its characteristics. The sector is ordinarily fairly safe, but a heavy gale on the coast on Tuesday last presumably resulted in a temporary absence of naval support. The repulse of the enemy further south at Lombardzide appears to show that the whole incident is without much importance and the German detachment between the British troops in the south and the sea in the north is in a somewhat cheerless position. The enemy has for some time past shown himself anxious about the Yser front, since it is only natural that he should wish to see more closely what the British are doing.

British Aerial Success.

Five Enemy Machines Felled.

LONDON, July 12. The Admiralty announces that five naval aeroplanes engaged on Wednesday ten aircraft scouts and three large two-seaters south-westward of Nieuport. Three scouts were driven down completely out of control and two others were driven down. One of ours is missing.

Violent Cannonading.

LONDON, July 12. A French communique says: "There was somewhat violent cannonading in the region of Pautheux south of Moronvillers and at Hill 304."

German Air Losses.

False Returns.

LONDON, July 12. A German communique is issued, in which the Germans announce their losses in the air during June, but the figures are entirely false. On the British front alone 131 German machines were destroyed and 99 others driven down out of control, while the French accounted for forty-five and the Belgians for four, making a total of 280, instead of sixty-eight admitted by the enemy. It is impossible to give the total French machines brought down, because no such record is ever issued, but as the number of British machines reported as lost by F. M. Sir Douglas Haig was seventy-eight, and, as the heaviest fighting was on the British front, it is obvious that the German figure of 220 is absurd.

General Korniloff's 8th

Army Captures Halicz,

LONDON, July 12. PETROGRAD. It was General Korniloff's Eighth Army that captured Halicz the same army as took the town at the beginning of the war under General Brusiloff. The Russian dash westward has driven a wedge between Leopold of Bavaria in the north and the Archduke Joseph in the south. It is now clear that General Korniloff's was the Russian main attack and that the operations of the Seventh and Eleventh Armies were only auxiliary. The present battle front in Galicia extends altogether one hundred miles. The enemy's front on the River Narayukha has been turned from the south and the enemy is bound to retire hastily across the Gulayalpa, the lower reaches of which are already in Russian hands. Cavalry and Cossacks have had a great part in the Russian success, tirelessly driving the enemy from one river to another.

French Front

The French Communique.

LONDON, July 12. The French communique says: "There was fairly lively artillery struggle in Champagne and on the Aisne. Enemy attacks south of Juvincourt in a sector of Laffaux Mill were easily repulsed. Several attempted enemy 'coups de main' after violent bombardment in sector of Hill 304 north of Hardaumont work failed."

Salonika Front

Health of Allied Troops.

Particularly Satisfactory.

LONDON, July 12. A British Salonika communique states that the health of the troops is particularly satisfactory and that there is a considerable reduction in the percentage of sickness as compared with 1916.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

SIMLA, July 12. The total number of applications for the War Loan now amounts to about Rs. 123,000 (viz. 74,000 for main section of the Loan and 49,000 through the Post Office) and this number is being added to daily in respect of applications received through the Post Office.

Calcutta

POST WAR PROBLEMS.

Sir K. G. Gupta's Strong Speech.

OFFICIAL ADVICE SCOUTED.

ALL PEOPLE ARE IMPATIENT.

CALCUTTA, July 12. Presiding at the Naoroji condolence meeting this evening Sir K. G. Gupta in concluding a lengthy speech said: "There is no longer any question of postponing the Post War problems. Great Britain the centre and heart of the Empire has taken the lead and private individuals, responsible statesmen and authoritative bodies are earnestly discussing every conceivable question relating to the social, industrial and political rearrangement of the Empire and of its component parts. The Self-Governing colonies are doing the same, but it is only in India that in some quarters we are seriously admonished to keep quiet and not to disturb those who are actively prosecuting the war by discussing problems that vitally affect us. Why should we of all people be marked out for silence. We are all passing through critical times. Any mistake, any indiscretion on our part may cost us dear. There is no use shutting our eyes to the fact that our young men all over the country and for the matter of that many elderly men too are showing signs of impatience. Can we say that they are wholly wrong? The Government unfortunately have been sitting too long on the fence. It is time that they made a clear declaration of policy. Such a course has been advocated everywhere and even the 'Times' of London strongly supports it. The declarations of policy should be followed by such measures as will give heart to the people and bring hope to them. Distrust must give place to confidence, but however great the provocations we must not swerve from the straight course we have laid down for ourselves. We must persist in our constitutional methods. The teachings of Mr. Naoroji, of Mr. Ranga, of Mr. Gokhale and a host of our leaders dead and alive should hold us to the right path. We must carry the vessel of our sacred aspirations safely to port. The young men are with us as the driving power and they naturally want us to go ahead, but for a successful voyage it is not enough to have powerful engines and expert engineers. There must also be wise and experienced men on the bridge. The vessel must be steered from the bridge and not from the engine room. A tempestuous sea lies ahead full of breakers and whirlpools. The men on the bridge should be trusted to give the direction to regulate the speed and even sometimes to go astern. In that way only can we ensure the safety of our vessel and the accomplishment of our voyage."

Calcutta University Faculty of Law.

Formation of University Corps.

CALCUTTA, July 12. In pursuance of the decision of the Senate Committee constituted on Saturday last the Faculty of Law met on Wednesday afternoon to consider whether the existing laws relating to the Calcutta University had power to organise the formation of a university Corps to form part of the Indian Section of Defence Force of India and the Bengalee Double Company, as recommended by the syndicate, to spend the university funds for the purpose of organisation and maintenance of the University Corps and to raise funds for the purpose. It is understood that the Faculty have answered the questions in the negative.

In reply to a numerously signed requisition the Sheriff of Calcutta has intimated to Rai Satindra Nath Chaudhary, Zamin-dar, one of the signatories, that he is ready to convene a public meeting of the inhabitants of Calcutta and its suburbs at the Town Hall to protest against the internment of Mrs. Besant, as soon as he is informed about the date on which the demonstration is proposed to be held.

Indian F. A. Challenge Shield.

Four Day's Play.

CALCUTTA, July 12. At the Indian Football Association Challenge Shield Competition, fourth day's play this evening three games were played (all in second round) on the Calcutta

ground 1-4th Wiltshire Regiment beat R. F. A., 7th Brigade by 5 goals to 1. The score does not reflect play as losers had as much of a game as the Wiltshires. Artillery backs were rather weak, hence their defeat.

On the Customs Ground R. F. A. beat Sovabazaar by 2 goals to love. Indians failed to turn to advantage their opportunities. On their own ground Dalhousie disposed of Eastern Association by 3 goals to nil. Home Team had the best of exchanges. All grounds were in wretched condition owing to the rain.

Bombay

Lord Hordinge and Mesopotamia Report.

Press Opinions.

BOMBAY, July 12. Local papers have been expressing strong resentment at the censure passed upon Lord Hordinge by the Mesopotamia Commission and suggestions have been made that the occasion calls for a strong and united expression of India's continued confidence in Lord Hordinge whose rare courage and statesmanship made possible the great achievements of India in this war. A correspondent suggests that all political bodies and associations should pass votes of confidence in Lord Hordinge.

The "Bombay Chronicle" urges in particular that a motion to this effect should be brought before the Joint Conference of the All-India Congress Committee and the Council of the Muslim League at the next meeting.

New Ordinance Published.

BOMBAY, July 12. The Ordinance issued at Simla yesterday by virtue of which the Government of India are taking power to acquire all silver coin and bullion imported on private account, was generally made known this morning in Bombay silver market which opened considerably excited. The rate of Shrovan settlement had opened at Rs. 104 yesterday and dropped to Rs. 103½ at the close. This morning the market opened at Rs. 105 and soon advanced to Rs. 106, when it was announced that the market had been closed for all settlement business until further notice. It is reported there have been heavy false sales for Shrovan settlement. At the end of last settlement it was known that there were 2500 bars in stock of which 1000 had been taken up by a Bank which left 1500 in stock. Sales to the extent of 5000 to 6000 bars have been effected. The price of silver of Rs. 106 touched to-day is regarded to be very low in view of the fact that calculating at the rate ruling in London the rate should be Rs. 121.

Burma

All-India S.A. Surgeons' Association.

Meeting at Rangoon.

RANGOON, July 12. Colonel P. C. H. Strickland, presiding over the annual meeting of the All-India Sub-Assistant Surgeons Association, held at the Rangoon General Hospital last evening, in the course of his remarks to the members, said that he should like to see more volunteering for active service when the terms offered by the Government were very good. Only 12 out of 57 on military duty in India had offered for active service. He exhorted them to come forward and make sacrifices.

Punjab

Recruiting for Indian Army.

Provisional Board, Punjab.

SIMLA, July 12. In connection with organisation and recruiting for Indian army His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab has constituted the following provisional recruiting board which holds its first meeting at Barnes Court, Simla, on the 14th instant:—President-Lieutenant-Governor. Members:—The Hon'ble Mr. P. J. Fagan, Financial Commissioner, Commissioners of Divisions as available, the Hon'ble Sirdar Bahadur Sajjan Singh of Ludhiana, the Hon'ble Khan Bahadur Malik Nicheed Amin of Shamsabad, the Hon'ble Chaudhri Lal Chand of Rohtak, the Hon'ble Khan Bahadur Sayyed Mehedi Shah of Gujra, Additional Secretary to the Government, three divisional recruiting officers of the Punjab and other members to be added as occasion requires.

BRIEF TELEGRAMS.

Associated Press.

[BY WIRE.]

Captain Greenway, 26th King George Own Light Cavalry is appointed Military Secretary to the Governor of Bombay vice Major L. G. Greig vacated, and will hold the appointment of the commandant of the Bombay Body Guard in addition.

On the recommendation of the committee appointed to enquire into the desirability of extending the period of settlement in Sind the Government of Bombay have decided that the period of settlement in Sind should normally be for 20 years except in areas in which important projects are under consideration or which are particularly exposed to the vagaries of the river.

At the meeting of the Central Provinces Legislative Council to be held on the 16th instant the Hon'ble Mr. Joshi and the Hon'ble Mr. Dixit will ask whether it is a fact that the Commissioner and the Government Deshpandeas, Patils, Patwaris and other executive officers have instructions to influence Vatan dars and pensioned officers to give up membership and dissuade them from joining Home Rule Leagues. The Hon'ble Mr. Hullah will present the budget for 1917-18 for general discussion.

నూతన గ్రంథ భాండాగారము:— సింగళనామ సం
వత్సర ఆషాఢ బ ౨ శుక్రవారమున బాపట్లతాలూకా నరసా
యపాలెం గ్రామమందు “విద్యాపాగర గ్రంథనిలయము” అను
పేరిట కొందర యువకులచే పెద్దచెరుకురు శ్రీవిదానంద
సరస్వతీ గ్రంథనిలయ పక్షమున స్థాపింపబడినది. దీనికి నా
రాయణం, నరసింహాచార్యులుగారధ్యక్షులు. కోన వేంకట
రాయ శర్మగారు కార్యదర్శి. కందుకూరి వీర రాఘవయ్యగారు
భాండాగారాధిపతి.

కమలామణిలేఖలు

కల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వీ. పీ. ద్వారా 8 అ]

ప్రతి 5 ప్రతులు వీ. పీ. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

కల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [వీ. పీ. ద్వారా 12 అ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈ లోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్టు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురగాక, కమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును వెల్లుడిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్పరపడుచుండుట నిస్సందేహము. ఆంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి స్లాఫించిన యీ లేఖలవలని యానందమును ఆంధ్రలోకమం చెల్లెడల వ్యాపింపజేయుట మహాపకారము గావున, ఈకొది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా—ప్రతి ఒకటేమో 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని వీ. పీ. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానము గా

పంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి నైతము భరించి బంగీద్వారా పంపుచున్నాము.

ప్రతి పూర్వగుచ్ఛమును వీ. పీ. గా పంపుచున్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్రయియూ డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

అత్తజ్ఞానా

శరీరమును విడచునతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీర చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.

చిన్నవైచిత్ర్య చక్కనిగ్రంథము కల రూ. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును.

వెల 4 అణాలు.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము,

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము.

7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అజరిసభ్యుల రక్తములన జనించువాడ్యములకు కిరీటునుకంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను గొడవలను తుండ్లను, ప్రాతజాప్తులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

దశావధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములకు పోగొట్టును. పురుషులందరి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరించును. కీకాలోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవర మందుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే గ్రాహ్యుడైనది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయాపధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమమైనది.

1/2 పౌను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మ్యూటికల్

వర్షా

ఆయుర్వేద యాపధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్యబుధుల ఐకజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యి నాముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగ్రహ కోవధాలయం 155, బ్రాహ్మీ, మదరాసు.

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ 0-10-0
ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను	తులం 1-కి ... 8-8-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
చందుకు నూనె	సీసా 1-కి ... 0-6-0
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.	

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[728] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి వస్తువులు వీరు బహుచపుకగ సప్లయ చేతురు.

ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చుచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

రూ. అ.	రూ. అ.	రూ. అ.
దంతచార్మము పండ్లతోముటకు ... 0-2	తామర తైలము; తామర, తీటకు ... 0-4	మోహిని తైలము వెల్లుడుకలు పెరుగుటకు ... 0-12
జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు ... 1-4	కుంభుత తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-4	రోమహరి వెల్లుడుకలు ఊగుటకు ... 0-8
దంతశుభాహరి పండ్లతోముటకు ... 0-8	సురత్రిద్రావకము సీసా 2-కి ... 1-0	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ... 1-0
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ... 1-0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ... 1-4	కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ... 0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ... 0-12	కఫహరిచార్మము. దగ్గు, ఉబ్బసములకుడబ్బి 1-కి 0-8	సుఖభోగి మాత్రలు ... 1-0
మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-12	వాయువుపోట్లకు మందు ... 1-0	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1-0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ... 0-8	గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0-8	విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8
శీత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0-4	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ... 0-6	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8
కలరామాత్రలు వాంతిభేదలకు ... 0-6	కష్టశూలహరి చెవిపోటుకు ... 0-6	శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పిలకు ... 0-12
గజ్జికి తైలము గజ్జిచేదలకు డబ్బి 1-కి ... 0-8	జాలాబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ... 0-8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ... 0-8
వాముకర్పూరము సీసా 1-కి ... 0-6	జంతువాతహరి ఎముడికలకు ... 0-8	శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
శేలకు మందు సీసా 1-కి ... 0-4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ... 1-0	తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగానుండు 50-కి 0-8

పోస్టు ఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.